

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI POLITYKI SPOŁECZNEJ
I RODZINY**
(NR 60)
z dnia 23 czerwca 2025 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 60)

23 czerwca 2025 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradująca pod przewodnictwem pona **Katarzyny Ueberhan (Lewica)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. (druk nr 1295) wraz z Analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 1364) w zakresie:

1) części budżetowej 14 – rzecznik praw dziecka:

a) dochody i wydatki,

2) części budżetowej 31 – Praca:

a) dochody i wydatki,

b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,

c) dotacje celowe,

d) państwowe fundusze celowe:

– Fundusz Pracy,

– Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,

e) program wieloletni – „Rządowy program poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy – VI etap, okres realizacji: lata 2023–2025”,

3) części budżetowej 44 – Zabezpieczenie społeczne:

a) dochody i wydatki,

b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,

c) dotacje celowe,

d) państwowy fundusz celowy: Fundusz Solidarnościowy,

e) programy wieloletnie:

– „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024–2028”,

– na rzecz osób starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025,

– „Senior+” na lata 2021–2025,

f) Fundusze Europejskie:

– na pomoc żywnościową 2021–2027,

– dla rozwoju społecznego 2021–2027,

4) części budżetowej 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych:

a) dochody i wydatki,

b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,

c) dotacje celowe,

- 5) części budżetowej 63 – Rodzina:
 - a) dochody i wydatki,
 - b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
 - c) dotacje celowe,
- 6) części budżetowej 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego:
 - a) dochody i wydatki,
 - b) państwowe fundusze celowe:
 - Fundusz Emerytalno-Rentowy,
 - Fundusz Prewencji i Rehabilitacji,
 - Fundusz Administracyjny,
- 7) części budżetowej 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych:
 - a) dochody i wydatki,
 - b) państwowe fundusze celowe:
 - Fundusz Emerytur Pomostowych,
 - Fundusz Ubezpieczeń Społecznych,
 - c) państwowa osoba prawna – Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 8) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji: 15, 25, 27, 33, 34, 38, 53 i 58,
- 9) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
 - a) 852 – Pomoc społeczna:
 - dochody i wydatki,
 - dotacje celowe,
 - b) 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej:
 - dochody i wydatki,
 - wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
 - dotacje celowe,
 - c) 855 – Rodzina:
 - dochody i wydatki,
 - wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
 - d) zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów,
- 10) państwowego funduszu celowego – Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W posiedzeniu udział wzięli: **Katarzyna Nowakowska** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Małgorzata Kaczor** i **Robert Woroniecki** naczelnicy wydziałów w Departamencie Finansowania Sfery Budżetowej oraz **Agnieszka Jednoróg** naczelnik wydziału w Departamencie Budżetu Państwa Ministerstwa Finansów wraz ze współpracownikami, **Arkadiusz Jarkiewicz** dyrektor Biura Budżetowo-Finansowego – część 16 i 23 Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wraz ze współpracownikami, **Rafał Ostrowski** dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Najwyższej

Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Konrad Kostępski** p.o. dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Monika Horna-Cieślak** rzeczniczka praw dziecka wraz ze współpracownikami, **Małgorzata Lorek** prezes zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wraz ze współpracownikami, **Dariusz Rohde** prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wraz ze współpracownikami, **Paweł Jaroszek** członek zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wraz ze współpracownikami, **Michał Syska** zastępca szefa Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Jolanta Boratyn-Dąbkowska**, **Dariusz Lipski** i **Damian Norwiński** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Szanowni państwo, dzień dobry, otwieram posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny.

Witam wszystkich zebranych, witam serdecznie zgromadzonych na sali gości, witam panie posłanki i panów posłów.

Stwierdzam kworum.

Porządek dzienny posiedzenia został państwu doręczony. Czy jest sprzeciw wobec zaproponowanego porządku dziennego posiedzenia? Nie widzę. Stwierdzam zatem, że Komisja przyjęła porządek dzienny posiedzenia. Przechodzimy do jego realizacji.

Szanowni państwo, materiały dotyczące budżetu, w tym analiza Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji oraz analiza NIK, zostały państwu przesłane na urządzenia iPad. Na posiedzeniu Komisji rozpatrzmy i zaopiniujemy na potrzeby Komisji Finansów Publicznych sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. (druk nr 1295) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli zawartą w druku nr 1364. Przy poszczególnych zakresach, które mają państwo w porządku prac Komisji, zaczniemy od pierwszej części zaplanowanej na dzisiejszym posiedzeniu Komisji. Jest to część budżetowa nr 14 – rzecznik praw dziecka.

Przy tej okazji serdecznie witam panią minister. I proszę o zreferowanie tej części budżetowej przez panią rzecznik Monikę Hornę-Cieślak, proszę bardzo.

Rzeczniczka praw dziecka Monika Horna-Cieślak:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, szanowni państwo, bardzo dziękuję za możliwość zabrania głosu i zaprezentowania wykonania budżetu rzecznika praw dziecka za 2024 r.

Jeżeli chodzi o funkcjonowanie urzędu i środki związane z dochodami, wnioski, które są kierowane do Biura Rzecznika Praw Dziecka jako organu konstytucyjnego, są wolne od opłat, dlatego też wysokość dochodów urzędu Rzecznika Praw Dziecka jest znikoma. W 2024 r. uzyskano dochód w wysokości 15 tys. zł. Największy wpływ dotyczył naliczenia kar wynikających z zawartych umów.

Wydatki rzecznika praw dziecka w 2024 r. wynosiły 23 227 tys. zł. Możemy te wydatki podzielić na poniższe grupy. Świadczenia na rzecz osób fizycznych wynosiły 65 tys. zł, obejmowały głównie wydatki wynikające z przepisów BHP, jak zwroty za okulary korygujące, odprawy pieniężne z tytułu likwidacji stanowisk pracy oraz wypłaty zryczałtowanych kosztów pracy zdalnej. W grupie wydatków bieżących wydatkowano 22 884 tys. zł. W grupie wydatków bieżących wynagrodzenia wraz z pochodnymi wynosiły 13 518 tys. zł. Pozostałe wydatki, w tym zabezpieczające ciągłość pracy urzędu, wynosiły 9 366 tys. zł. Do tych wydatków m.in. możemy zaliczyć usługi psychologów i pedagogów, którzy obsługują Dziecięcy Telefon Zaufania 24 godziny na dobę 7 dni w tygodniu, usługi prawne w zakresie zastępstwa procesowego w sprawach z udziałem dzieci, organizację kampanii społeczno-edukacyjnej na temat ochrony wizerunku małoletnich w sieci, organizację Kongresu Dzieci i Młodzieży, organizację webinarów, pierwsze w Polsce badanie realizacji praw dziecka w Polsce, zakup usług pocztowych, informatycznych, sprzątnięcia, ochrony mienia, opłaty za wynajem, wynajem archiwum, wydatki na zakup energii. Udało się również w tej części wydatków zmienić bardzo zużyty i awaryjny sprzęt komputerowy. Kupiliśmy laptopy, monitory, skanery. Takich zakupów było ponad 200 sztuk.

W grupie wydatków majątkowych wydatkowano 278 tys. zł. W związku z koniecznością podniesienia poziomu bezpieczeństwa biura zakupiono nowe serwery, gdyż dochodziło do częstych awarii, kończyło się również miejsce na serwerach. Kupiliśmy nowe oprogramowanie serwerowe, gdyż większość systemów pracowała na starych wersjach Windows jeszcze z 2008 czy z 2012 r. A także kupiliśmy bramkę do wykrywania metali ciężkich, gdyż takiej bramki

nie było. Chcieliśmy zabezpieczyć urząd, bo w urzędzie przebywają dzieci. Udało nam się również uruchomić usługi zdalnej centrali dla Wydziału Dziecięcego Telefonu Zaufania, by pracownicy także mogli pracować w sposób zdalny.

Rok 2024 był okresem bardzo ciężkiej pracy w Biurze Rzecznika Praw Dziecka. Dzięki środkom finansowym podejmowaliśmy bardzo intensywne działania polegające na budowaniu odpowiedniej struktury organizacyjnej, a także podejmowaliśmy wiele działań modernizacyjnych, których celem było wzmocnienie efektywności, bezpieczeństwa i dostępności działań urzędu. Tak jak wspomniałam, rok 2024 to bardzo ciężka praca na rzecz modernizacji środowiska informatycznego, zakup nowoczesnej infrastruktury serwerowej, przeprowadzenie migracji danych z przestarzałych i awaryjnych systemów, aktualizacja oprogramowania serwerowego do aktualnie wspieranych wersji, wdrożenie systemów monitorujących, a także programów umożliwiających zarządzanie zasobami IT, wprowadzenie systemu zgłoszeń, e-doręczeń EZD, w ogóle bezpiecznego zarządzania zasobami, certyfikaty SSL. Również, tak jak przed chwilą wspomniałam, to jest wymiana sprzętu biurowego, komputerów, monitorów i laptopów, gdyż były one przestarzałe i awaryjne.

W związku z taką sytuacją, że w chwili obecnej odnotowujemy rekordowy wpływ korespondencji do Biura Rzecznika Praw Dziecka... W latach poprzednich taki roczny wpływ do Biura Rzecznika Praw Dziecka był mniej więcej na poziomie ok. 40 tys., w 2024 r. wpływ do biura Rzecznika Praw Dziecka po raz pierwszy przekroczył liczbę 60 tys. W jednym roku jest to wzrost o blisko 50%. W związku z tym został powołany Wydział Zarządzania Dokumentacją. Udało nam się dzięki środkom finansowym dokadrować ten wydział, ponieważ wpływ jest po prostu ogromny. Udało nam się także uzyskać pozytywną ocenę stanu archiwum zakładowego na skutek przeprowadzonej kontroli Archiwum Akt Nowych, a także dzięki środkom finansowym udało nam się zorganizować przeprowadzkę archiwum, gdyż poprzednie archiwum było zalane, było zapleśniałe. Jesteśmy też zobowiązani, w poprzednich latach już było do tego zobowiązanie, żeby to archiwum zmienić. My to w tamtym roku zmieniliśmy, teraz jesteśmy w procesie przygotowywania fumigacji.

Dodatkowo został powołany Wydział Zamówień Publicznych, bo tego wydziału także nie było. W 2024 r. przeprowadziliśmy 14 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, w wyniku których zawarto 32 umowy o łącznej wartości 4258 tys. zł.

Równocześnie, co bardzo istotne, w związku z jednym z wniosków pokontrolnych NIK za 2023 r. – a wnioski pokontrolne z tamtego roku mówią o tym, że kontrola NIK była negatywna – powołałam specjalny Wydział Kontroli Zakupów i Składników Majątku w Biurze Rzecznika Praw Dziecka. Wzmoczyliśmy nadzór nad tym, żeby wszystkie środki były wydatkowane w sposób celowościowy, a także żeby były one wydatkowane w sposób oszczędny, jawny i przejrzysty.

Na skutek tych wszystkich podejmowanych działań w 2024 r. wykonanie budżetu rzecznika praw dziecka przez Najwyższą Izbę Kontroli zostało ocenione pozytywnie. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Serdecznie dziękuję, pani minister.

Poproszę teraz o wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli. W tym miejscu chciałam też serdecznie państwa przywitać i podziękować za obecność na Komisji. Oddaję głos, proszę.

Pełniący obowiązki dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli Konrad Kostępski:

Dzień dobry.

Szanowna pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, nazywam się Konrad Kostępski, jestem pełniącym obowiązki dyrektorem Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny. Ze mną jest pani wicedyrektor tegoż departamentu Anna Żarek. Natomiast w zakresie kontroli przeprowadzonej w KRUS głos będzie zabierać pan Rafał Ostrowski, dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi, pani Marzena Rajczewska, wicedyrektor departamentu, i pani Katarzyna Wysocka, doradca ekonomiczny, koordynator kontroli z ramienia departamentu.

Szanowna pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, dziękuję za udzielenie głosu. Na wstępie chciałbym zaznaczyć, że w kontroli wykonania budżetu państwa w 2024 r. kontrola dochodów budżetowych we wszystkich omawianych na dzisiejszym posiedzeniu Komisji częściach budżetowych została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami

roku poprzedniego. Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2024 r. w części 14 – rzecznik praw dziecka.

W wyniku kontroli stwierdzono, że wydatki, z wyjątkiem kwoty 4900 zł, zostały poniesione w sposób prawidłowy, w granicach określonych w planie finansowym. Kwota 4900 zł została poniesiona na zadania wykraczające poza zakres wskazany w ustawie o Rzeczniku Praw Dziecka, ale nie wpłynęło to na ocenę kontrolowanej działalności. Pozostałe stwierdzone nieprawidłowości nie miały wymiaru finansowego i nie spowodowały negatywnych następstw dla kontrolowanej działalności. Jednakże wskazują, że nadzór i kontrola rzecznika praw dziecka nad całością gospodarki finansowej nie były w pełni skuteczne.

Nieprawidłowości dotyczyły m.in.: przeprowadzenia jednego postępowania bez wprowadzenia go do planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych, co stanowiło naruszenie ustawy – Prawo zamówień publicznych, zamieszczenia w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o wykonaniu 24 z 39 umów z naruszeniem terminu, o którym mowa w przepisach Prawa zamówień publicznych. Okres czy czas, w którym te ogłoszenia były publikowane, to od 195 do 396 dni od zakończenia realizacji tych umów.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała prawidłowość rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2024. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Kto z państwa? Proszę, pani poseł Borowiak.

Posel Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Cieszę się bardzo, że jest z nami pani minister, pani rzecznik praw dziecka, bo nieczęsto możemy widzieć panią na Komisji, ale też nieczęsto mamy możliwość zaobserwować pani działania.

Ale ad rem: pani rzecznik, powiedziała pani, że rok 2024 to był rok wyteżonej pracy. Czytamy w sprawozdaniu, w informacji z wykonania dochodów, że nie wykonała pani... Inaczej: plan został wykonany w 70% – mówię o planie finansowym – nie wydała pani 8000 tys. zł. Moje pierwsze pytanie jest takie: Jaki jest powód tego, że nie wydatkowała pani środków, które zostały przeznaczone pani w budżecie, i jakie są konsekwencje tego, czego pani nie zrobiła jako rzecznik praw dziecka, że nie wydała pani 8000 tys. zł? To jest jedno pytanie.

Druga kwestia w informacji jest następująca: „Odnotowano wzrost wydatków w porównaniu do roku 2023. Wykonanie było wyższe, jeśli chodzi o wydatki, o 5%”. Ale pani powiedziała również, że Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie pani sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za rok 2024. Tylko nie powiedziała pani Wysokiej Komisji, że ta sama Najwyższa Izba Kontroli... Tutaj trochę moje zdumienie, że jest rzeczywiście lakoniczna wzmianka o pozytywach. Ale nie pochwaliła się pani Komisji, a myślę, że nie wszyscy mogli to przeczytać bądź mieć dostęp do tego dokumentu, że stwierdzono osiem nieprawidłowości. Pani rzecznik teraz się lekceważąco uśmiecha. Osiem punktów nieprawidłowości, jeśli chodzi o działalność pani jednostki. Powiedziała nam pani przed chwilą – oczywiście nie będę o nie pytała, bo one są opisane – że powołała pani trzy wydziały, w tym Wydział Kontroli Zakupów. I właśnie jeśli chodzi o kwestie dotyczące wydatkowania środków finansowych i kontrolę zakupów, Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła nieprawidłowości, wydała pani wnioski pokontrolne. Pani nam o tym nie powiedziała.

A to, co mnie interesuje, wśród tych wniosków pokontrolnych i nieprawidłowości stwierdzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli jest kwestia zasad obiegu dokumentów w Biurze Rzecznika Praw Dziecka za pani urzędowania, które były niespójne z regulaminem organizacyjnym. I pani przed chwilą powiedziała, że pani powołała też specjalny wydział, który ma się tym zajmować. Po to, rozumiem, żeby nauczyć się, jak wydatkować pieniądze publiczny.

Wnioski zakupowe. Również tutaj stwierdzono nieprawidłowości. Główna księgowa stwierdziła rozbieżność i nie chciała podpisać dokumentu. Rozumiem, że główna księgowa w trosce o wykonywaną przez siebie funkcję. Od tego jest, żeby nie podpisać czegoś, co jest niewłaściwie realizowane. Tam były rozbieżności, jeśli chodzi o wnioski wskazane w zakupach i kwotę określoną w umowie.

Pani rzecznik, w umowie z 1 marca 2024 r. zawartej ze społecznym zastępcą w zakresie wykonywania usług doradczych w charakterze eksperta, aneksowanej następnie 30 kwietnia – czytam z kontroli NIK z 2024 r. – nie uregulowano sposobu potwierdzenia liczby godzin wykonywanego zlecenia, co było działaniem nierzetelnym. Tutaj mamy też informację dotyczącą wydatków odnośnie do pana społecznego zastępcy. Pani rzecznik, ja poproszę uprzejmie o odpowiedź, czy pan społeczny zastępca jest zastępcą społecznym, czy jest zastępcą niespołecznym. Bo jeśli nie, to proszę zmienić nazwę tej funkcji, ponieważ mówimy tu, a właściwie Najwyższa Izba Kontroli mówi o kwocie 12 tys. zł aneksowanej 30 kwietnia.

NIK wskazywał na niezgodną ze stanem faktycznym przyczynę odstąpienia od stosowania regulaminu wydatków etc. Nie będę tu już państwa zanudzała. Biuro przeznaczyło 6 tys. brutto, natomiast w samym 2024 r. wydatkowało łącznie 56 800 zł brutto. 6 tys. a 56 tys. to jest pewna różnica.

I mamy tutaj tych punktów osiem. Jakby się pani nie uśmiechała, pani rzecznik, pani minister, to nie powinna się pani tak uśmiechać z tego względu...

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dobrze, pani poseł, ale proszę bez prywatnych wycieczek. Ja prowadzę to posiedzenie Komisji.

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Prywatną wycieczką pani minister w moją stronę był ten szyderczy uśmiech po zabranii przeze mnie głosu.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Proszę tak się nie odnosić, proszę merytorycznie.

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo proszę, żeby pani przewodnicząca zechciała w takim razie zwrócić uwagę naszemu gościowi, żeby szanował posła na Sejm pracującego trzecią kadencję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Szanujemy się nawzajem, pani poseł.

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Ja tego szacunku, pani przewodnicząca, teraz oczekuję i pozwoliłam sobie na taką uwagę właśnie dlatego, że uznałam to za brak szacunku do mojej osoby ze strony pani rzecznik.

I teraz idźmy dalej. Na państwa posłów nie będę zwracała uwagi.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Merytorycznie.

Dobrze, proszę o wyciszenie rozmów, mówi osoba zabierająca głos. Proszę, pani poseł.

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca, za zwrócenie uwagi rozbawionym państwu posłom.

Pani rzecznik, wnioski pokontrolne mamy dwa. Pani jest od niedawna rzecznikiem, pani ma już osiem punktów nieprawidłowości i dwa wnioski pokontrolne. Ja rozumiem, że Najwyższa... Albo może: nie rozumiem, że Najwyższa Izba Kontroli wydała opinię pozytywną, mając osiem stwierdzonych przez siebie nieprawidłowości. Jest to dla mnie coś niebywałego, ja takiego dokumentu jeszcze nie widziałam. Do tego jeszcze wnioski pokontrolne i opinia jest pozytywna. Z całą pewnością będę pytała NIK o to, jak to się stało. A jeśli jest z nami przedstawiciel NIK, to może zechce w takim razie odpowiedzieć, jak to jest, że mamy osiem stwierdzonych nieprawidłowości rozpisanych...

Proszę państwa, to jest większa część tego dokumentu, jeśli chodzi o liczbę stron. To są nieprawidłowości popełnione przez biuro pani minister, pod jej kierownictwem. I państwo się uśmiechacie, a Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że wszystko jest w porządku.

Pani minister, zadałam pytania, proszę o odpowiedź na moje pytania. Ale proszę również o odpowiedź na piśmie. Bo myślę, że to są bardzo ważne kwestie dotyczące niewydatkowania 8000 tys. zł, dotyczące społecznego zastępcy, który – okazuje się – społecznym nie jest. To jest też o tym, że nie potrafi pani wydatkować środków publicznych. Poproszę o odpowiedź, dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dobrze, dziękuję.

Pozwolę sobie zebrać wszystkie pytania do pani minister, do tego punktu de facto. I później poprosimy o ustosunkowanie się pani minister i przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli, jeżeli będą też do nich pytania. Kto jeszcze z państwa?

Posel Joanna Borowiak (PiS):

Ja zadałam pytania.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Wiem, ale mówię, że zbierzemy wszystkie pytania i poproszę wtedy o odpowiedź zbiorczą.

Proszę, pan poseł Józefaciuk.

Posel Marcin Józefaciuk (KO):

Serdecznie dziękuję.

Szanowna pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, osobiście jestem urażony atakiem pani posłanki Borowiak, który pokazuje brak powagi oraz godzi w godność, razi w godność szanownej Komisji oraz pokazuje brak szacunku dla pani minister, dla pani rzeczniczki. Jednakże chciałbym sprostować. Nie wiem, czy będę miał pytanie, ale chciałbym sprostować. Za każdym razem, jeżeli jest potrzebny pracownik BRPD, czy na zespole, czy na podkomisji, jest dany przedstawiciel. Jeżeli jest potrzebne wsparcie w sprawach o alienację rodzicielską, ten pracownik jest. Tak więc nie może pani mówić, że pani rzecznik nie przychodzi. Na każde wezwanie jest albo rzecznik, albo przedstawiciel pani rzecznik.

Natomiast będę miał dwa pytania, jeśli chodzi o działalność Telefonu Zaufania dla Dzieci. Czy tam jest w pełni zrealizowane, czy są nadwykonania oraz czy były jakiekolwiek nadwykonania, jeśli chodzi o wzrost liczby spraw w Zespole Prawa Rodzinnego i Nieletnich, jeśli chodzi o uporczywe unikanie kontaktów przez rodziców? Dziękuję serdecznie.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję, panie pośle.

Czy jeszcze ktoś z państwa? Bo nie widziałam zgłaszających się. Nie widzę więcej pytań z sali.

Ja też z tego miejsca chciałam podziękować pani rzeczniczce, pani ministrze, ponieważ często zgłaszamy się z różnego rodzaju sprawami, mając sygnały docierające do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, i na pomoc pani rzecznik, na pomoc biura zawsze możemy liczyć w każdej sprawie, z którą się zgłaszamy, również w kwestii interwencji od osób prywatnych, które zgłaszają się do Komisji. Ale też oczywiście służbowo pani rzecznik i przedstawiciele jej biura zawsze są z nami na komisjach i podkomisjach. Więc za to też dziękujemy, za tę bardzo dobrą współpracę, pełną dyspozycyjność i oddanie tej pracy. A teraz poproszę o odpowiedź na pytania. Dziękuję.

Rzeczniczka praw dziecka Monika Horna-Cieślak:

Bardzo dziękuję za możliwość zabrania głosu. Dziękuję za wszystkie pytania.

Jeżeli chodzi o niewykonanie budżetu, po pierwsze, chciałabym wskazać, że budżet był planowany jeszcze za czasów poprzednika. Objęłam urząd w momencie, kiedy ten budżet był już zaplanowany. Jakieś poprawki w tym zakresie wносиłam, ale sytuacja objęcia urzędu wyglądała w taki sposób, że w tym urzędzie praktycznie niczego nie było. Musiałam wszystko budować od nowa. Nie było Wydziału Zamówień Publicznych, nie było Działu Prawnego. Skala zaniedbań, skala rzeczy, które nie były zorganizowane, była tak wielka, że my praktycznie do sierpnia byliśmy na etapie w ogóle budowania struktury biura, dokadrowywania, a jednocześnie mieliśmy ogromny wpływ korespondencji do Biura Rzecznika Praw Dziecka. Więc fizycznie pracowałam od szóstej rano do drugiej w nocy razem z moim zespołem. I wydawanie pieniędzy mogło się rozpocząć dopiero w sierpniu, bo dopiero wtedy została zatrudniona osoba od zamówień publicznych. Kiedy objęłam urząd, takiej osoby, uwaga, nie było. Więc niestety miałam utrudnione możliwości realizowania swoich obowiązków w tym zakresie.

Dodatkowo w planach, które były w poprzednim budżecie, był chociażby zaplanowany samochód, którego nie kupiłam. Były zaplanowane wyjazdy zagraniczne, których nie realizowałam, ponieważ musiałam być na miejscu i budować w ogóle strukturę tego urzędu. W tym roku jesteśmy już urzędem, który jest bardziej dokadrowany. Natomiast miesięczny wpływ korespondencji do Biura Rzecznika Praw Dziecka w poprzednich latach był na poziomie 3 tys., obecnie jest

na poziomie 5 tys. miesięcznie. Mamy ogrom pracy na miejscu, żeby reagować na wszystkie potrzeby, które są ze strony dzieci, ze strony nauczycieli, ze strony rodziców. Bo wpływ jest po prostu ogromny.

Budżet nie został zrealizowany, ponieważ objęłam urząd, który nie był przygotowany do tego, żeby realizować swoje zadania. Moim zadaniem było po prostu zbudowanie tego urzędu i jego dokadrowanie, ponieważ urząd był niedokadrowany, ponieważ środki finansowe z paragrafu wynagrodzenia były realizowane chociażby na nagrody w tym zakresie. Moją rolą było więc dokadrowanie i w ogóle zbudowanie tego urzędu od nowa.

Jeżeli chodzi o nieprawidłowości, które wskazała Najwyższa Izba Kontroli, bardzo dziękuję, że o nich też możemy mówić, ponieważ szereg tych nieprawidłowości wynika jeszcze z zaniedbań z lat poprzednich, chociażby brak kontrasygnaty głównego księgowego. Ja naprawdę z wielkim zdumieniem przyjąłam to, że przez lata takiej kontrasygnaty nie było. Z wielkim zdumieniem przyjąłam to, że BIP w ogóle nie funkcjonuje. Jesteśmy na etapie wznowienia BIP, tego, żeby w ogóle on był. Co więcej, mieliśmy trudności z dostępem do BIP, nie mieliśmy loginów, nie mieliśmy haseł. Serwery były przestarzałe.

Jeżeli chodzi o działalność głównej księgowej i wnioski, które zostały wskazane przez Najwyższą Izbę Kontroli, to jest główna księgowa, która pracowała jeszcze za czasów mojego poprzednika i została zwolniona w trybie dyscyplinarnym. Więc w tym zakresie ja również musiałam na samym początku zorganizować kompetentny i fachowy zespół, który jest w stanie funkcjonować i działać.

Jeżeli chodzi o zarzuty dotyczące społecznego zastępcy, to po pierwsze, Janek jest ekspertem – społecznym zastępcą. Przypominam, że społeczny, zgodnie ze słownikiem języka polskiego, oznacza osobę, która jest związana ze społecznością i z ludem, więc jest przedstawicielem młodego pokolenia w tym zakresie. I nie jest prawdą, co tu zostało powiedziane, ponieważ co miesiąc jest przekazywany wykaz czynności, które społeczny zastępca, ekspert, społeczny zastępca wykonuje. I jest to cały czas. Bardzo zachęcam... Odpowiem również na piśmie, mogę przekazać wyjaśnienia i dokumentację w tym zakresie. Więc to, co zostało przed chwilą powiedziane, nie jest prawdą.

Jednocześnie bardzo bym również prosiła o to, żeby sprawy dzieci naprawdę nie miały barw politycznych. Ja tego bardzo mocno pilnuję i współpracuję ze wszystkimi posłami, którzy zwracają się o pomoc do Biura Rzecznika Praw Dziecka. I nie pozwolę na to, żeby Biuro Rzecznika Praw Dziecka w jakikolwiek sposób było politycznie wykorzystywane, a także żeby tak wykorzystywano prawa dzieci. W tym zakresie zabieram głos, obojętnie jakie dziecko jest krzywdzone. Dzieci nie mają barw politycznych. Bardzo bym prosiła o uszanowanie przede wszystkim dzieci w tym zakresie. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję, pani minister.

Czy przedstawiciel Najwyższej Izby kontroli chciałby się odnieść do pytania pani poseł?

Pełniący obowiązki dyrektor departamentu NIK Konrad Kostępski:

Jak najbardziej.

Szanowna pani posłanko, cieszę się i doceniam to, że ten dokument został wnikliwie przez panią przeanalizowany. Faktycznie jest tam osiem punktów, które stanowią stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości. Natomiast należy zwrócić uwagę, że była to kontrola wykonania budżetu państwa, a nieprawidłowości te – poza jedną, o której wspomniałem, czyli tej, która miała wymiar finansowy 4900 zł – nie miały wymiaru finansowego. Progi istotności, które są określone w Najwyższej Izbie Kontroli, nie zostały przekroczone, tak aby zmienić ocenę na chociażby opisową. Dziękuję serdecznie.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję.

Pani poseł Borowiak uważa, że to nie jest odpowiedź na jej pytania.

Posel Joanna Borowiak (PiS):

Ja tylko poproszę pana również o odpowiedź na piśmie na moje pytania. Bardzo proszę, chcę mieć to na piśmie.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dobrze, dziękuję. W takim razie dziękuję panu dyrektorowi za odpowiedź.

Zakończyliśmy tę część budżetową.

Szanowni państwo, kto jest za pozytywnym zaopiniowaniem części budżetowej 14 dotyczącej wykonania budżetu przez rzecznik praw dziecka? Czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania?

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Tak, jest sprzeciw.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dobrze, to przeprowadzimy głosowanie.

W takim razie, kto z państwa, pań, panów posłów, jest za pozytywnym zaopiniowaniem części budżetowej 14? Kto jest przeciw? Czy wszyscy już zagłosowali? Czy policzyliśmy głosy? Kto się wstrzymał? Dobrze. Proszę sekretariat o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Damian Norwiński:

Głosowało 26 posłów. Za – 14, przeciw – 11, wstrzymujących się – 1.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Niniejszym stwierdzam, że przy 14 głosach za, 11 głosach przeciw i 1 wstrzymującym się Komisja zaopiniowała pozytywnie 14 część budżetową. Dziękuję bardzo za udział pani ministrze, pani rzecznik praw dziecka, wraz ze współpracownikami.

Przechodzimy do kolejnej części budżetowej. I teraz taka moja propozycja, abyśmy przeszli do części budżetowej 54, czyli Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, a potem zrobili wszystkie punkty dotyczące Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej łącznie. Jeżeli nie ma sprzeciwu, to zrobimy to w tej kolejności.

W takim razie witam serdecznie pana komendanta Michała Syskę, zastępcę szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wraz z panią księgową. Witam na posiedzeniu Komisji. Proszę pana komendanta o zreferowanie tej części budżetowej. Proszę bardzo.

Zastępca szefa Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Michał Syska:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, szanowni państwo, wykonanie budżetu Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w zakresie dochodów i wydatków za 2024 r. przedstawia się następująco.

Dochody w ustawie budżetowej na 2024 r. zostały zapisane w kwocie 1 tys. zł, zaś zrealizowane dochody wyniosły 641 tys. zł. Największe pozycje dochodów stanowiły m.in. wpływy z tytułu zwrotu świadczeń wypłaconych w latach ubiegłych po śmierci osób uprawnionych do otrzymywania pomocy ze strony naszego urzędu.

Wydatki urzędu w ustawie budżetowej na 2024 r. zapisano w wysokości 390 065 tys. zł. W trakcie roku budżetowego minister finansów zwiększył plan wydatków urzędu o kwotę 447 tys. zł. Budżet po zmianach wyniósł 390 512 tys. zł. Wykonanie wyniosło 388 464 tys. zł, co stanowiło 99,5% w stosunku do planu po zmianach. Wydatki urzędu realizowane były w dwóch działach klasyfikacji budżetowej.

W dziale 750 – Administracja publiczna środki na wydatki w ustawie budżetowej na rok 2024 zostały zapisane w wysokości 29 524 tys. zł. Wykonanie wyniosło 29 192 tys. zł i stanowiło 98,9% planu finansowego. W strukturze wydatków wspomnianego działu 750 głównymi wydatkami były wynagrodzenia wynikające ze stosunku pracy wraz z pochodnymi.

W dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w ustawie budżetowej zapisano środki wysokości 360 541 tys. zł. Plan po zmianach wyniósł 360 988 tys. zł. Wydatki realizowane były w rozdziałach klasyfikacji budżetowej. W rozdziale 85323 – Państwowy Fundusz Kombatantów środki na wydatki w ustawie budżetowej zostały zapisane w wysokości 36 946 tys. zł. Plan po zmianach wyniósł 39 043 tys. zł, wykonanie zaś wyniosło 38 535 tys. zł i stanowiło 98,7% planu po zmianach. W rozdziale 85395 – Pozostała działalność środki na wydatki w ustawie budżetowej zostały zapisane w wysokości 323 595 tys. zł. Plan po zmianach wyniósł 321 945 tys. zł, wykonanie zaś wyniosło 320 737 tys. zł i stanowiło 99,6% planu po zmianach. Ten rozdział dotyczy świadczeń dla działaczy opozycji antykomunistycznej.

W przedłożonym państwu obszernym, liczącym niemal 40 stron sprawozdaniu zaprezentowano szczegółowe wykonanie dochodów oraz wydatków budżetu urzędu za rok 2024. Uprzejmie dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję, panie ministrze.

Teraz proszę przedstawiciela NIK o wystąpienie w tej części budżetowej. Dziękuję.

Pełniący obowiązki dyrektor departamentu NIK Konrad Kostępski:

Dziękuję.

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2024 r. w części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad dokonywania wydatków ze środków publicznych określonych w ustawie o finansach publicznych, to jest w sposób celowy i gospodarny. Dysponent części 54 prawidłowo sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu. Ponadto Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania budżetowe za 2024 r. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję, panie dyrektorze.

Otwieram dyskusję.

Czy są jakieś pytania ze strony państwa, pań i panów posłów? Pytań nie widzę. W takim razie zamykam dyskusję.

Czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania wykonania budżetu w części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Sprzeciwu nie widzę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała wydatkowanie tej części budżetu.

Dziękuję bardzo panu Michałowi Sysce, komendantowi za udział i za zreferowanie tej części budżetowej.

Przechodzimy do kolejnej części. Kolejne części to część budżetowa 31 – Praca, część budżetowa 44 – Zabezpieczenie społeczne, kolejne części dotyczące Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej to część budżetowa 63 – Rodzina i część 83 – Rezerwy celowe oraz część 85 – Budżety wojewodów ogółem. Dla usprawnienia pracy poprosiłabym o zreferowanie tych wszystkich części, a pana dyrektora z Najwyższej Izby Kontroli o odniesienie się do części budżetowych dotyczących resortu rodziny. Proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Katarzyna Nowakowska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, bardzo dziękuję za połączenie tych części. Rzeczywiście, tak będzie zapewne sprawniej.

Szczegółowe omówienie dochodów i wydatków poszczególnych działów, części budżetowych oraz informacje o zatrudnieniu i wynagrodzeniach przedstawiono Wysokiej Komisji w złożonym sprawozdaniu. Pozwolę sobie pokrótce najważniejsze kwoty, najważniejsze informacje zaprezentować. Zacząć jednak chciałabym od wydatków, które dotyczą priorytetowych działań zrealizowanych w obszarze nadzorowanym przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a niekoniecznie wprost z naszego budżetu. To jest raptem kilka pozycji, ale bardzo ważnych.

Przede wszystkim program „Rodzina 800 plus”, na który wydatkowano 63 900 000 tys. zł, wypłata 13. i 14. emerytury oraz program „Mama plus” to jest 26 200 000 tys. zł, świadczenia rodzinne – 18 000 000 tys. zł, zasiłki macierzyńskie i opiekuńcze – 12 100 000 tys. zł, pomoc społeczna – 6 900 000 tys. zł, składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za osoby przebywające na urloпах wychowawczych i macierzyńskich – 4 100 000 tys. zł, świadczenia uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji – 3 100 000 tys. zł, świadczenia wspierające – 2 700 000 tys. zł, rodzinny kapitał opiekuńczy – 1 800 000 tys. zł, program „Dobry start” – 1 400 000 tys. zł, opieka nad dziećmi w wieku do lat trzech – 537 000 tys. zł, zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, realizacja karty parkingowej, legitymacji osoby niepełnosprawnej – 432 000 tys. zł, program „Fundusze europejskie na pomoc żywnościową 2021–2027” – 317 000 tys. zł, ustawa „Za życiem” – 154 000 tys. zł, Karta Dużej Rodziny – 9000 tys. zł, świadczenie „Aktywny rodzic” – 671 tys. zł.

W zakresie punktu drugiego bezpośrednio dotyczącego części budżetowej 31 – Praca dochody budżetu państwa zrealizowane zostały na kwotę 39 000 tys. zł, to jest 110% planu, i obejmowały w szczególności wpływy z usług świadczonych przez jednostki ochotniczych hufców pracy. Wydatki budżetu państwa w tej części zostały zrealizowane na ponad 643 000 tys. zł,

to jest 96% wykonania planu. Dominującą pozycję stanowiły środki na funkcjonowanie ochotniczych hufców pracy w wysokości ponad 459 000 tys. zł. Wydatki budżetu środków europejskich w części 31 zrealizowane zostały na kwotę 1 300 000 tys. zł, to jest 100% planu, i obejmowały realizację działań w ramach „Funduszy europejskich dla regionów”, programu „Fundusze europejskie dla rozwoju społecznego”, regionalnych programów operacyjnych, programu operacyjnego „Wiedza, edukacja, rozwój”.

Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych. W części 31 wynagrodzenia wyniosły 345 600 tys. zł, to jest 100% planu. Z tego dominującą część stanowiły wynagrodzenia pracowników OHP i pracowników młodocianych zatrudnionych w OHP, to jest 290 000 tys. zł. W części 31 w grupie dotacje wydatkowano 1700 tys. zł, czyli 97% planu. Środki przeznaczono na opłacenie składki do międzynarodowych organizacji związkowych i międzynarodowych organizacji pracodawców.

Fundusz Pracy i jego przychody zrealizowane zostały w kwocie 11 400 000 tys. zł, co stanowi 109% planu. Głównym źródłem przychodów Funduszu Pracy były wpływy z obowiązującej składki, które wyniosły ponad 9 000 000 tys. zł. Koszty Funduszu Pracy zrealizowane zostały w wysokości 11 000 000 tys. zł, to jest 94% planu. Największą pozycję stanowiły aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu – ponad 5 000 000 tys. zł. Znaczącą kwotę stanowiły zasiłki, świadczenia obligatoryjne dla bezrobotnych – 3 500 000 tys. zł. Stopa bezrobocia na koniec roku 2024 wyniosła 5,1%. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na koniec roku 2024 wyniosła 786 tys. osób i była niższa o 2 tys. w stosunku do roku 2023.

Przychody Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych zrealizowane zostały w kwocie ponad 1 000 000 tys. zł, tj. 117% planu. Głównym źródłem przychodów funduszu jest składka od pracodawców. Było to 710 000 tys. zł. Koszty funduszu zrealizowane zostały w wysokości ponad 1 000 000 tys. zł, co stanowi 94% planu. Oprócz kosztów własnych zrealizowanych w ramach funduszu w 2024 r. została dokonana wpłata na Fundusz Pomocy Ukrainie.

Program wieloletni pod nazwą „Rządowy program poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy” kontynuowano w 2024 r., szósty etap tego programu, którego celem jest opracowanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych przyczyniających się do znacznego ograniczenia liczby osób zatrudnionych w warunkach narażonych na czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe oraz ograniczenia związanych z nimi wypadków przy pracy, chorób zawodowych i wynikających z tego strat ekonomicznych i społecznych. Wydatki na realizację zadań w zakresie służb państwowych zrealizowano w 2024 r. na kwotę 24 400 tys. zł.

Tutaj przejdę do części 44 – Zabezpieczenie społeczne. W tej części dochody budżetu państwa zrealizowane zostały na kwotę 1500 tys. zł i obejmowały przede wszystkim zwroty niewykorzystanych części dotacji związanych z realizacją projektów unijnych. Wydatki w tej części zrealizowane zostały na kwotę 3 900 000 tys. zł, to jest 98% planu. Dominującą pozycją były środki dla Funduszu Solidarnościowego i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w kwocie ponad 3 700 000 tys. zł.

Wydatki budżetu środków europejskich w tej części zrealizowane zostały w wysokości 297 000 tys. zł, to jest 98% planu, i obejmowały realizację programu „Fundusze europejskie na pomoc żywnościową”, programu operacyjnego „Wiedza, edukacja, rozwój”, programu „Fundusze europejskie dla rozwoju społecznego”. Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych w tej części wyniosły ponad 57 000 tys. zł, to jest ponad 95% planu.

W części 44 w grupie dotacje wydatkowano ponad 3 700 000 tys. zł, to jest ponad 98% planu. Były to: dotacja dla Funduszu Solidarnościowego w kwocie 2 600 000 tys. zł na świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, dotacja dla PFRON w kwocie ponad 1 000 000 tys. zł na realizację zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, dotacje celowe na ponad 11 000 tys. zł udzielone w ramach resortowych programów z zakresu pomocy społecznej i ekonomii społecznej.

Przychody Funduszu Solidarnościowego zrealizowane zostały w wysokości 19 000 000 tys. zł, to jest 100% planu. Głównym źródłem tych przychodów były wpływy z obowiązkowej składki w kwocie blisko 14 000 000 tys. zł. Koszty Funduszu Solidarnościowego zrealizowane zostały w kwocie 11 000 000 tys. zł, to jest 95% planu, i zostały przeniesione przede wszystkim na finansowanie renty socjalnej i zasiłku pogrzebowego wraz z kosztami obsługi – to jest 6 300 000 tys. zł (świadczenie to otrzymało 296 tys. osób), świadczenia uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji wraz z kosztami obsługi w kwocie ponad 3 000 000 tys. zł (świadczenie otrzymało ok. 551 tys. osób) i programów rządowych i resortowych na kwotę 1 400 000 tys. zł.

Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” obejmował wsparcie finansowe gmin w udzielaniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego lub świadczenia w postaci produktów żywnościowych. W roku 2024 na dofinansowanie realizacji tego programu zaplanowano ogółem kwotę 550 000 tys. zł, z czego 40 000 tys. zł w planie Ministerstwa Edukacji Narodowej. Wydatki na realizację programu „Posiłek w szkole i w domu” zostały zrealizowane na poziomie 528 200 tys. zł, to jest 96% planu po zmianach. Z programu skorzystało 670 tys. osób.

Program „Fundusze europejskie na pomoc żywnościową” oferuje pomoc żywnościową w formie paczek lub posiłków dla osób najbardziej potrzebujących. Łącznie wydatkowano 316 500 tys. zł, w tym bezpośrednio na zakup żywności przeznaczono 269 000 tys. zł. Pomocą żywnościową objętych zostało 986 tys. osób.

Na program „Fundusze europejskie dla rozwoju społecznego 2021–2027” wydatkowano łącznie 2500 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na realizację projektu „EStakada – synchronizacja ekonomii społecznej na poziomie kraju” oraz profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ustawy o ekonomii społecznej.

Teraz przejdę do części budżetowej 63 – Rodzina. W części 63 dochody zrealizowane zostały na kwotę 163 tys. zł i obejmowały przede wszystkim zwroty niewykorzystanych części dotacji. Wydatki w tej części zrealizowane zostały na kwotę 40 500 tys. zł, to jest 63% planu, i przeznaczone zostały m.in. na utrzymanie systemów informatycznych w obszarze polityki rodzinnej i realizację działań wynikających z ustawy o Karcie Dużej Rodziny. W części wydatki z budżetu środków europejskich zrealizowane zostały w wysokości 853 tys. zł, to jest 68% planu, na realizację programu „Fundusze europejskie dla rozwoju społecznego”.

W części 63 wynagrodzenia urzędu do spraw rodziny wyniosły 13 700 tys. zł i zostały zrealizowane na poziomie 100% planu.

W tej części na dotacje wydatkowano ponad 3000 tys. zł. Dominującą pozycją była dotacja wynikająca z realizacji ustawy o Karcie Dużej Rodziny w wysokości 2000 tys. zł. Ponad 1000 tys. zł przeznaczono na dotacje w ramach konkursu „Akademia wsparcia – krajowy system wspierania rozwoju opieki wczesnodziecięcej w Polsce”.

Dalsza część to część 85 – Budżety wojewodów, dział 852. Dochody w dziale 852 – Pomoc społeczna zrealizowane zostały na poziomie 36 000 tys. zł i pochodziły przede wszystkim z odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz z odpłatności za pobyt osób z zaburzeniami psychicznymi w ośrodkach wsparcia.

Wydatki w dziale 852 – Pomoc społeczna zrealizowano w zakresie właściwości ministra rodziny, pracy i polityki społecznej na kwotę blisko 7 000 000 tys. zł. Przeznaczone zostały m.in. na dofinansowanie wypłat zasiłków stałych – to jest 1 300 000 tys. zł, dofinansowanie działalności domów pomocy społecznej – to jest 1 200 000 tys. zł, prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – to jest 1 200 000 tys. zł.

Uzupełnieniem wydatków z budżetów wojewodów było uruchomienie środków z rezerw celowych w łącznej kwocie 532 200 tys. zł, w tym były to środki na zadania określone w ustawie o pomocy społecznej oraz na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz na finansowanie lub dofinansowanie zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w kwocie 299 800 tys. zł. Były to również środki na realizację wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024–2028 w wysokości 199 400 tys. zł, w tym 39 400 tys. zł dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

I pozycja 33 – środki na realizację programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” to są środki w wysokości 33 000 tys. zł. Dotacje celowe w tym dziale zrealizowane zostały w łącznej kwocie 8 400 000 tys. zł z przeznaczeniem na wspieranie programu w określonym przez wojewodów obszarze pomocy społecznej, realizowane były przez podmioty uprawnione w trybie otwartych konkursów ofert, w tym na rzecz osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej: skrajnie ubogich, bezdomnych, dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, osób z niepełnosprawnością lub w podeszłym wieku. Obejmowały działania zmierzające do poprawy ich funkcjonowania w środowisku społecznym.

Teraz przejdę do działu 853. To są pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w części 85 – Budżety wojewodów. Dochody w dziale 853 zrealizowane zostały na poziomie 28 200 tys. zł i pochodziły przede wszystkim z wpływów z tytułu opłaty za wydane karty parkingowe przez

przewodniczącego powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności oraz z tytułu opłaty za wydanie duplikatu legitymacji osoby niepełnosprawnej przez powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności. Wydatki w tym dziale w zakresie działalności zespołów do orzekania o niepełnosprawności zrealizowane zostały na kwotę 429 400 tys. zł. Uzupełnieniem wydatków budżetowych wojewodów były środki z rezerwy celowej z pozycji 38, czyli środki na dofinansowanie zadań realizowanych przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, na realizację karty parkingowej oraz na realizację legitymacji osoby niepełnosprawnej w wysokości 23 300 tys. zł. Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych w tym zakresie zrealizowane zostały w kwocie ogółem 29 400 tys. zł. W tym dziale zrealizowane zostały dotacje celowe w zakresie związanym z działalnością zespołów na kwotę 272 700 tys. zł.

I teraz przejdę do działu 855 – Rodzina w części 85 – Budżety wojewodów. W dziale 855 dochody zrealizowane zostały na poziomie 634 800 tys. zł i pochodziły przede wszystkim ze zwrotów należności ściąganych od dłużników alimentacyjnych wraz z odsetkami. Wydatki w tym dziale zrealizowane zostały na kwotę 18 500 000 tys. zł. Dominującą pozycję wykonanych wydatków zajmują świadczenia rodzinne, świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego i było to 17 600 000 tys. zł.

Uzupełnieniem wydatków budżetowych wojewodów było uruchomienie środków z rezerw celowych w łącznej kwocie 4 000 000 tys. zł, z czego była to pozycja 15 Środki na realizację ustawy o Karcie Dużej Rodziny na kwotę 58 900 tys. zł, pozycja 16 Zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa na kwotę 317 300 tys. zł z przeznaczeniem na wypłatę dodatków motywacyjnych w wysokości 1 tys. zł brutto miesięcznie, pozycja 34 Środki na realizację ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz na opłacenie składki emerytalnej i rentowej z ubezpieczenia społecznego, a także na opłacenie składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne i zasiłki dla opiekunów i na realizację art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, jak również na realizację zadań z zakresu ustawy o świadczeniu wspierającym na kwotę 2 700 000 tys. zł.

Pozycja 35 było to uzupełnienie środków na wypłaty i waloryzację świadczeń z zakresu rodziny i zabezpieczenia społecznego oraz na wypłatę świadczeń socjalnych i świadczeń motywacyjnych, o których mowa w ustawie o Policji, ustawie o Państwowej Straży Pożarnej, ustawy o Straży Granicznej oraz ustawie o Służbie Ochrony Państwa w wysokości 924 000 tys. zł na uzupełnienie środków na realizację przez gminy świadczenia pielęgnacyjnego w związku z coroczną waloryzacją jego wysokości.

Pozycja 58 Środki na realizację ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat trzech oraz na finansowanie lub dofinansowanie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym na prowadzenie ośrodków adopcyjnych oraz finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej, wyniosła 69 100 tys. zł. Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych w tym dziale zrealizowane zostały w kwocie ogółem 66 600 tys. zł.

Zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami to przede wszystkim zakres ubezpieczenia społecznego, w szczególności finansowanie pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub są ofiarami handlu ludźmi, prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, wypłacanie wynagrodzenia przyznanego opiekunowi przez sąd opiekuńczy za sprawowanie opieki, organizowanie i finansowanie specjalistycznych usług opiekuńczych, zapewnienie utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłęską żywiołową lub ekologiczną, prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, finansowanie świadczeń z pomocy społecznej oraz opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mających miejsce zamieszkania i przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, finansowanie działalności powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Z zakresu rodziny są to zadania z przeznaczeniem na realizację jednorazowego świadczenia, o którym mowa w art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, realizację zadań wynikających z ustawy o Karcie Dużej Rodziny, opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne specjalne, zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna, realizację świadczeń rodzinnych, świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego i zasiłku

dla opiekunów oraz opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekunów, finansowanie pobytu w rodzinach zastępczych oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych dzieci, a także dzieci cudzoziemców, dzieci z obywatelstwem polskim umieszczonych w pieczy zastępczej na podstawie orzeczenia sądu lub innego organu państwa obcego za zgodą sądu polskiego, finansowanie działalności ośrodków adopcyjnych.

Bardzo dziękuję szanownej Komisji za wysłuchanie.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję pani ministrze Katarzynie Nowakowskiej, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, za zreferowanie części budżetowych, za których wykonanie jest odpowiedzialny resort, który reprezentuje. Nie przywitałam państwa na początku, za co przepraszam. Witam jakby post factum panią minister wraz ze współpracownikami.

Ponieważ przy części budżetowej 44 dotyczącej zabezpieczenia społecznego część referuje dyrektor Biura Budżetowo-Finansowego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, który jest też z nami na sali, chciałam przywitać panią dyrektor Marlenę Muszyńską, pana dyrektora Arkadiusza Jarkiewicza i główną specjalistkę w Departamencie do spraw Równego Traktowania panią Annę Bogucką, jak również poprosić osobę przez państwa wskazaną do zreferowania również tej części. Ja mam w scenariuszu wskazanego pana dyrektora Arkadiusza Jarkiewicza, ale to do państwa należy wybór. Tak że oddaję głos, proszę.

Dyrektor Biura Budżetowo-Finansowego – część 16 i 23 Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Arkadiusz Jarkiewicz:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Arkadiusz Jarkiewicz, dyrektor Biura Budżetowo-Finansowego w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Wysoka Komisjo, w tym punkcie uzupełniając Kancelaria Prezesa Rady Ministrów realizowała program wieloletni na rzecz osób starszych „Aktywni+”. W roku 2024 to zadanie zostało przeniesione do kancelarii w związku ze zmianą zadań ustawą – w skrócie – działową od 1 lipca 2024 r. I jeśli chodzi o realizację programu „Aktywni+”, środki były pierwotnie umieszczone w rezerwie celowej 83, pozycja 53 i zostały one uruchomione w wysokości 39 996 tys. zł. Realizacja wydatków to było 98% planu po zmianach. W ramach realizacji programu podpisano 282 umowy na realizację zadań publicznych na rzecz osób starszych w całej Polsce. W ramach czterech priorytetów aktywność społeczna obejmowała 105 projektów, partycypacja społeczna – 53 projekty, włączenie cyfrowe – 60 projektów, przygotowanie do starości – 64 projekty. I tutaj łączna kwota wydatków 39 175 tys. zł realizowana w ramach umów dotacyjnych i też niewielkie środki na wsparcie, obsługę techniczną tego programu.

Program wieloletni „Senior+” na lata 2021–2025 realizowany jest na podstawie uchwały Rady Ministrów. Celem strategicznym tego programu jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów poprzez rozbudowę infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym oraz zwiększenie miejsc w ośrodkach wsparcia „Senior+” przy dofinansowaniu działań jednostek samorządów, rozwój na ich terenie sieci dziennych domów „Senior+” i klubów „Senior+”. Na realizację planowano w części 83, w pozycji 53 – 60 000 tys. zł. Uruchomienie wyniosło 58 952 tys., a wydatki poniesione i realizowane w tym programie to było ponad 93% – 54 900 tys. zł. Dofinansowano utworzenie 40 nowych ośrodków wsparcia „Senior+”, w tym 15 dziennych domów „Senior+” i 15 klubów „Senior+”. Wsparciem finansowym w zakresie bieżącego funkcjonowania objęto 687 ośrodków wsparcia, w tym 273ienne domy „Senior+” i 414 klubów „Senior+” utworzonych w ramach realizacji tego programu w całym okresie trwania programu „Senior+”.

Jeżeli pani przewodnicząca, szanowni państwo, jeszcze będziecie mieli szczegółowe pytania, to jesteśmy do dyspozycji. Dziękuję za możliwość zreferowania powyższych spraw. Proszę o przyjęcie sprawozdania z wykonania wydatków na realizację programów wieloletnich „Aktywni+” i „Senior+” za rok 2024. Dziękuję serdecznie.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję, panie dyrektorze, za ten zwięzły referat.

Proszę o wystąpienie przedstawiciela NIK co do zaprezentowanych wcześniej części budżetowych. Proszę, panie dyrektorze.

Pełniący obowiązki dyrektor departamentu NIK Konrad Kostępski:

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Szanowna Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w części 31 – Praca. W wyniku kontroli wydatków nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków. Prawdłowo wykorzystano środki z rezerw celowych oraz przestrzegano ustalonych dla części 31 limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia. NIK pozytywnie zaopiniowała sprawozdawczość rocznych sprawozdań za 2024 r. Dysponent części 31 prawidłowo sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu.

Przechodząc do planu finansowego Funduszu Pracy, uprzejmie informuję, że Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie jego wykonanie w 2024 r. W wyniku kontroli stwierdzono, że koszty Funduszu Pracy zostały poniesione na realizację zadań ustawowych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków. Prawdłowo zarządzano wolnymi środkami. NIK pozytywnie zaopiniowała prawidłowość sprawozdań rocznych za rok 2024. Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2024 r. kontrola nie obejmowała wykonania planu finansowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Przechodząc do części 44 – Zabezpieczenie społeczne Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu w tej części. W wyniku kontroli wydatków w części 44 stwierdzono nieprawidłowości polegające na ujęciu w księgach rachunkowych 16 zapisów na łączną kwotę 52 000 tys. zł niezgodnie z obowiązującą w ministerstwie polityką rachunkowości oraz niedochowaniu terminu rozliczenia czterech dotacji w łącznej kwocie 682 600 zł dofinansowanych w ramach programów realizowanych przez ministerstwo. Stwierdzone nieprawidłowości nie miały jednak istotnego wpływu na ocenę wykonania budżetu państwa w 2024 r. w części 44. Dysponent części prawidłowo sprawował nadzór i kontrolę nad całością gospodarki finansowej w ramach tej części. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała prawidłowość rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2024. Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2024 r. kontrola nie obejmowała wykonania planu finansowego Funduszu Solidarnościowego.

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli, oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2024 r. w części 63 – Rodzina. W wyniku kontroli nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków. Stwierdzone nieprawidłowości nie miały wpływu na ocenę wykonania budżetu państwa w 2024 r. i polegały one na tym, że ogłoszenie o otwartym konkursie ofert pod nazwą „Akademia wsparcia – krajowy system wspierania rozwoju opieki wczesnodziecięcej w Polsce” 2024–2026 oraz ogłoszenie wyników konkursu nie spełniało wymagań określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Dysponent części 63 prawidłowo sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania budżetowe za 2024 r.

Szanowna Komisjo, w zakresie części 83 – Rezerwy celowe chciałbym zaznaczyć, że rezerwy celowe w pozycji 15 i 38 nie były objęte badaniem w ramach kontroli wykonania budżetu państwa w 2024 r. Rezerwa celowa w pozycji 15 to środki na realizację ustawy o Karcie Dużej Rodziny. Rezerwa w pozycji 38 to środki na dofinansowanie zadań realizowanych przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, na realizację karty parkingowej oraz na realizację legitymacji osoby niepełnosprawnej. W pozostałych rezerwach objętych kontrolą nie stwierdzono nieprawidłowości.

Szanowna Komisjo, przejdę teraz do części 85 – Budżety wojewodów ogółem, dział 852 – Pomoc społeczna. Zrealizowane w 2024 r. dochody w tym dziale wyniosły nieco ponad 36 000 tys. zł i stanowiły poniżej 1% dochodów ogółem budżetu wojewodów. Na koniec 2024 r. zaległości ogółem wyniosły 4100 tys. zł i były prawie trzykrotnie niższe niż na koniec 2023 r. Zaległości wynikały głównie z braku zwrotów niewykorzystanych dotacji udzielonych samorządom, grzywnien i kar pieniężnych naliczanych przez wojewodów oraz odsetek od tych należności. Wydatki w dziale 852 – Pomoc społeczna wyniosły prawie 8 500 000 tys. zł i były wyższe niż w roku ubiegłym o 3 300 000 tys. zł. Na wzrost wydatków w największym stopniu wpłynął wypłacony w 2024 r. dodatek energetyczny oraz uruchomienie środków na usuwanie skutków klęsk żywiołowych. Podobnie jak w latach poprzednich dominującą pozycją w strukturze wydatków omawianego działu w budżecie wojewodów stanowiły dotacje – 99%. Poniesiono je głównie na prowadzenie domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia – 2 400 000 tys. zł, na finansowanie zasiłków stałych, okresowych i celowych – 1 700 000 tys. zł, na usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 900 000 tys. zł, na dofinansowanie działalności ośrodków pomocy społecznej – 850 000 tys. zł,

na wypłaty dodatku energetycznego wydatkowano ponad 750 000 tys. zł, na pomoc w obszarze żywienia oraz usług opiekuńczych – ponad 760 000 tys. zł.

Na koniec 2024 r. jedynie w województwie lubelskim wystąpiły zobowiązania na kwotę 101 tys. zł i dotyczyły znacznej części wypłat bonu energetycznego. Szczegółową kontrolą objęto dotacje celowe przekazane z budżetu państwa z przeznaczeniem na finansowanie wypłat bonu energetycznego. Kontrole przeprowadzono w 32 gminnych jednostkach organizacyjnych, w dwóch z terenu każdego województwa. Nieprawidłowości stwierdzono w 30 kontrolowanych jednostkach. Najczęściej występujące nieprawidłowości to: nierozpatrzenie wniosku o wypłatę bonu energetycznego w ustawowym terminie (w 19 gminach), niewypłacenie lub wypłata bonu energetycznego ze zwłoką (w 11 gminach), podpisanie rozliczeń dotacji przez osoby nieuprawnione (w 8 gminach) oraz nieprzestrzeganie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego przy wypłacie środków (w 15 gminach). Wystąpiły również przypadki rozpatrzenia wniosków niezgodnie z przepisami ustawy o bonie energetycznym, czego wynikiem było błędne rozstrzygnięcie postępowania. Sytuacja taka dotyczyła siedmiu gmin. W ocenie NIK wpływ na terminowość wypłaty bonów miały – obok działań realizowanych na poziomie jednostek organizacyjnych gmin – również dostępność środków na ich finansowanie, za co odpowiadał minister klimatu i środowiska.

Kontrola wykazała także nieprawidłowości dotyczące nieskutecznego nadzoru części wojewodów nad przekazywanymi przez gminy rozliczeniami dotacji (dotyczy to siedmiu województw: dolnośląskiego, łódzkiego, małopolskiego, opolskiego, pomorskiego, wielkopolskiego oraz zachodniopomorskiego) czy przekazania środków w jednej transzy zamiast w miesięcznych ratach (dwa województwa: kujawsko-pomorskie i pomorskie).

Szanowni państwo, szanowna Komisjo, do kontroli wykonania budżetu państwa zaimplementowane zostały także wyniki i badania, które uzyskaliśmy w trakcie kontroli doraźnej pt. „Finansowanie działalności domów pomocy społecznej”. Kontrola ta została przeprowadzona w czterech urzędach wojewódzkich i obejmowała lata 2021–2024. Oczywiście badania w zakresie roku 2024 zostały przeniesione na wszystkie urzędy wojewódzkie. Badanie dotyczyło ustalania przez wojewodów dotacji dla powiatów na dofinansowanie pobytu mieszkańców przyjętych przed 1 stycznia 2004 r. lub skierowanych przed tym dniem. To są osoby przyjęte na tzw. starych zasadach do ponadgminnych domów pomocy społecznej.

Wyniki kontroli wskazują, że we wszystkich objętych kontrolą województwach ustalono je niezgodnie z przepisami, niezgodnie z art. 87 ust. 7 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. W konsekwencji część powiatów i miast na prawach powiatu otrzymało zaniżoną kwotę dotacji. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że wojewodowie nie planowali zwiększonych wydatków mimo wzrostu średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca. Nie stwierdzono innych istotnych nieprawidłowości w realizacji przez wojewodów wydatków w obszarze pomocy społecznej, niemniej jednak w województwach: wielkopolskim, zachodniopomorskim oraz dolnośląskim Najwyższa Izba Kontroli za działania nierzetelne uznała podjęcie z nieuzasadnioną zwłoką decyzji o zablokowaniu niewykorzystanych środków budżetowych lub niedokonanie blokady w łącznej kwocie 11 700 tys. zł.

Nawiązując jeszcze do dotacji na działalność domów pomocy społecznej, pragnę zwrócić państwa uwagę na sformułowany w analizie wykonania budżetu państwa wniosek pokontrolny. Pozwolę go sobie odczytać: „Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o zapewnienie przez ministra spraw wewnętrznych i administracji w uzgodnieniu z ministrem rodziny, pracy i polityki społecznej jednolitego sposobu ustalania dotacji dla powiatów na dofinansowanie pobytu mieszkańców przyjętych lub skierowanych do tych domów przed 1 stycznia 2004 r. lub podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej doprecyzowania przepisów art. 53 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, tak aby uniemożliwić jego różne interpretowanie”.

Szanowna Komisjo, przechodząc do działu 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, dochody w tym dziale wynosiły 28 200 tys. zł i stanowiły 0,8% dochodów budżetów wojewodów ogółem, zostały zrealizowane głównie przez powiatowe urzędy pracy – 23 000 tys. zł. Podobnie jak w poprzednim roku zaległości w kwocie 256 tys. wystąpiły w jednym województwie, to jest w województwie kujawsko-pomorskim. Obejmowały one głównie niezapłacone grzywny, mandaty i inne kary pieniężne nałożone na osoby fizyczne. Wydatki w dziale 853 wyniosły 498 400 tys. zł i stanowiły niespełna 1% wydatków ogółem zrealizowanych w budżetach wojewodów. Ponad 86% tych wydatków przeznaczono na funkcjonowanie zespołów do spraw

orzekania o niepełnosprawności. Mówimy o kwocie 429 000 tys. zł, w tym 272 700 tys. zł na dotacje celowe na powiatowe i miejskie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności.

W 2024 r. wydatki w dziale 853 były wyższe niż wykonanie w roku poprzednim o 188 600 tys. zł, to jest o ponad 60%. Wzrost wydatków wynikał głównie z przekazania nowych zadań w związku z wejściem w życie 1 stycznia 2024 r. ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym. Z tego powodu w urzędach wojewódzkich znacznie wzrosło zatrudnienie – średnio dwukrotnie. Oczywiście wydatki na wynagrodzenia w zespołach do spraw orzekania o niepełnosprawności również. Przepraszam, tutaj nastąpił skrót myślowy – średni wzrost zatrudnienia dotyczy wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Zakres zadania miał charakter przejściowy, ale wymagał zatrudnienia nowych pracowników na etatach lub umowach cywilnoprawnych. Wzrost zatrudnienia nie zawsze jednak był wystarczający do realizacji wszystkich obowiązków wynikających z wyżej wymienionej ustawy. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na potrzeby systemowego rozwiązania problemu, by zabezpieczyć środki na realizację tego zadania, ponieważ stan zasobów kadrowych urzędów wojewódzkich i jego organizacja powinny być dostosowane do skali realizowanych zadań.

Zobowiązania wymagalne w łącznej kwocie 3900 zł wystąpiły w województwie lubelskim, małopolskim, śląskim i łódzkim. Dotyczyły one kosztów postępowania sądowego poniesionych przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności. Co do istotniejszych nieprawidłowości stwierdzonych w kontroli NIK, warto wspomnieć, że w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim we Wrocławiu nieprawidłowym działaniem była wypłata ekwiwalentów pieniężnych za niewykorzystany urlop wypoczynkowy pracownikom urzędu bez uprzedniego skutecznego zobligowania tych osób do wykorzystania przysługujących im urlopów wypoczynkowych w okresie wypowiedzenia przed rozwiązaniem, wygaszeniem stosunków pracy. W województwie łódzkim nieprawidłowo rozliczono zakup udziału nieruchomości na potrzeby lokalowe wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, przyjmując za stan środków trwałych tylko budynek z wartością 6009 tys. zł, pomimo że przedmiotem zakupu była nieruchomość gruntowa zabudowana budynkiem oraz wyposażenie budynku. Urząd w trakcie kontroli dokonał korekty zapisów. W 2024 r. w dziale 853 nie wystąpiły wydatki z budżetu środków europejskich.

Pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, dział 855 – Rodzina. Zrealizowane w 2024 r. dochody województw w dziale Rodzina wyniosły 634 800 tys. zł i stanowiły 17% dochodów ogółem uzyskanych w budżetach wojewodów. Największe dochody w dziale Rodzina stanowiły wpływy w rozdziale 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Wyniosły one 602 900 tys. zł. To jest 95% łącznych dochodów wojewodów w tym dziale i w większości obejmowały środki z tytułu należności ściągniętych od dłużników alimentacyjnych.

Zaległości na koniec 2024 r. wyniosły 17 300 000 tys. zł i były wyższe w stosunku do roku poprzedniego o 1 100 000 tys. zł. Niemal w całości dotyczyły one niewyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych zwrotów świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego. Wydatki budżetu państwa u wojewodów w dziale Rodzina wyniosły prawie 18 500 000 tys. zł, czyli 33,6% wszystkich wydatków wojewodów. Dział Rodzina obejmuje w szczególności wydatki na realizację świadczeń rodzinnych i świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego.

Składki na ubezpieczenia zdrowotne wypłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz zasiłki dla opiekunów, a także działalność ośrodków adopcyjnych i placówek opiekuńczo-wychowawczych. W ramach tego działu finansowany był również system wspierający rozwój instytucji opieki nad dziećmi do lat trzech.

Wydatki w dziale Rodzina w 2024 r. były wyższe od wydatków poniesionych rok wcześniej o 3 100 000 tys. zł, to jest o 20%. Analogicznie jak w latach ubiegłych dominującą pozycję w wydatkach wojewodów w dziale Rodzina stanowiły dotacje celowe przekazywane głównie do jednostek samorządu terytorialnego, których wartość wyniosła 18 400 000 tys. zł. Stanowiło to 99,6% wydatków ogółem w tym dziale. Na wzrost wydatków w grupie dotacji wpłynęła waloryzacja wysokości świadczenia pielęgnacyjnego w 2024 r. o kwotę 530 zł do kwoty 2988 zł oraz podwyższenie od 1 października 2024 r. z 500 zł do 1000 zł maksymalnej kwoty świadczenia Funduszu Alimentacyjnego. Zobowiązania wymagalne w dziale Rodzina wystąpiły tylko w jednym województwie – było to województwo lubelskie – na kwotę 11 tys. zł i wynikały z dokumentów, które wpłynęły do jednostki w terminie uniemożliwiającym ich uregulowanie w 2024 r.

W 2024 r. wydatki budżetu środków europejskich u wojewodów w dziale Rodzina wyniosły 205 600 tys. zł, to jest 85,6% wszystkich wydatków z budżetu środków europejskich poniesionych przez wojewodów. Były one ponadtrzykrotnie wyższe niż w roku 2023. Wydatki przeznaczone na finansowanie systemu opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech w ramach programu „Fundusze europejskie dla rozwoju społecznego 2021–2027” i dotyczyły programu „Maluch+” obecnie funkcjonującego pod nazwą „Aktywny maluch”. Program ten wspiera rozwój instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech, żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów. W jego ramach odbiorcy wsparcia mogą otrzymać dofinansowanie do tworzenia i funkcjonowania miejsc opieki. Wydatki zrealizowane w tym dziale stanowiły 53,7% wydatków planowanych po zmianach. Przyczyną niskiego wykorzystania środków były głównie opóźnienia w realizacji zadań przez odbiorców wsparcia, rezygnacje beneficjentów i odstąpienia od zawarcia umów na funkcjonowanie nowych miejsc opieki, a także błędy w sporządzanych przez beneficjentów dokumentach, uniemożliwiające prawidłowe rozliczenie wydatkowanych środków lub podpisanie umów w planowanym terminie.

W dziale Rodzina stwierdzono nieprawidłowość w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim we Wrocławiu, w którym wojewoda nie zablokował środków w wysokości 5200 tys. zł pomimo braku możliwości ich wykorzystania, co zdaniem NIK było działaniem nierzetelnym. Środki te pochodziły z rezerwy celowej budżetu środków europejskich z pozycji 98 „Finansowanie programów z budżetu środków europejskich” i były przeznaczone na realizację projektu pod nazwą „Opieka nad dziećmi do lat 3 – program Maluch+”. Dziękuję państwu.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję bardzo, panie dyrektorze.

Otwieram dyskusję.

Czy są pytania w związku z przedstawionymi częściami budżetowymi przez panią minister albo do państwa dyrektorów z NIK? Pytania od państwa posłów? Nie widzę, nie słyszę. Zamykam dyskusję.

Czy jest sprzeciw wobec blokowego wydania pozytywnej opinii co do części budżetowych zaprezentowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, to jest wykonania budżetu za rok 2024 w części budżetowej 31 – Praca, części budżetowej 44 – Zabezpieczenie społeczne, części budżetowej 63 – Rodzina, części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, części 85 – Budżety wojewodów. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnej opinii? Sprzeciwu nie widzę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie opiniuje wykonanie budżetu za rok 2024 przez resort rodziny w zakresie części budżetowych. Powtórzę dla porządku jeszcze raz: części budżetowej 31 – Praca, 44 – Zabezpieczenie społeczne, 63 – Rodzina, 83 – Rezerwy celowe, 85 – Budżet wojewodów.

W takim razie przechodzimy do kolejnej części budżetowej. Zgodnie z naszym porządkiem posiedzenia jest to część budżetowa 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. W tym miejscu chciałam serdecznie przywitać przedstawicieli Kasy na czele z panem prezesem Dariuszem Rohde. Proszę o zreferowanie tej części wykonania budżetu. Oddaję głos.

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Dariusz Rohde:

Dzień dobry państwu.

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, wydatki budżetowe w części 72 – KRUS w roku 2024 zostały zrealizowane w kwocie 27 953 815 tys. zł, co stanowiło 99,7% planu po zmianach i były wyższe od poniesionych w 2023 r. o 5 749 840 tys. zł. Największą pozycję wydatków w części 72 – KRUS w kwocie 27 953 804 tys. zł stanowiły wydatki w dziale 753 – Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, w tym dotacje do Funduszu Emerytalno-Rentowego w kwocie 24 777 129 tys. zł, dotacja do Funduszu Prewencji i Rehabilitacji w kwocie 19 314 tys. zł, świadczenia finansowane z budżetu państwa, zadania zlecone do wypłaty KRUS w kwocie 3 157 361 tys. zł.

Ponadto plan wydatków w części 72 – KRUS został zrealizowany w dziale 752 z przeznaczeniem na szkolenia pracowników niebędących członkami Korpusu Służby Cywilnej w kwocie 5 tys. zł w dziale 853 z przeznaczeniem na realizację pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej w kwocie 6 tys. zł, wydatki na refundację ulg dla inwalidów wojennych i wojskowych z tytułu ubezpieczenia OC i AC oraz na wypłatę zasiłku opiekuńczego w związku z powodzią we wrześniu 2024 r., a także wypłatę jednorazowych dodatków pieniężnych wypłacanych na mocy ustawy z dnia 15 stycznia 2016 r. o jednorazowym wydatku pieniężnym dla niektórych

emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenia przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe oraz nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w 2016 r.

W dalszej części wystąpienia omówię realizację planu przychodów i kosztów państwowych funduszy celowych zarządzanych przez prezesa KRUS. Realizacja w roku 2024 planu przychodów i kosztów Funduszu Emerytalno-Rentowego przedstawia się następująco. Przychody Funduszu Emerytalno-Rentowego zostały zrealizowane w kwocie 27 978 733 tys. zł i były wyższe o 12,4% od przychodów osiągniętych w roku poprzednim. Główną pozycję przychodów stanowiła dotacja z budżetu państwa w kwocie 24 777 129 tys. zł – była wyższa od dotacji w 2023 r. o kwotę 2 899 755 tys. zł oraz stanowiła 88,6% ogółem przychodów funduszu. Ponadto przypis składek od rolników został zrealizowany w kwocie 1 970 395 tys. zł i stanowił 7% przychodów funduszu ogółem.

Koszty Funduszu Emerytalno-Rentowego w 2024 r. zostały zrealizowane w kwocie 28 009 825 tys. zł i były wyższe w stosunku do roku 2023 o 2 969 111 tys. zł. Krótko opowiem o oświadczeniach. Najważniejszym zadaniem funduszu jest wypłata emerytur i rent rolniczych. Koszty z tego tytułu wynosiły 22 967 159 tys. zł i były wyższe od kosztów w roku 2023 o 2 783 713 tys. zł, głównie z uwagi na wyższe kwoty wypłaconych świadczeń emerytalno-rentowych w związku z ich waloryzacją.

W 2024 r. KRUS obsługiwał średniorocznie w miesiącu 967 tys. emerytów i rencistów w zakresie ustalania prawa do świadczeń emerytalno-rentowych, ich wysokości i wypłaty oraz nieco ponad 1 mln osób w zakresie obejmowania ubezpieczeniem emerytalno-rentowym i opłacania składek na to ubezpieczenie. Przeciętna emerytura finansowana z Funduszu Emerytalno-Rentowego w roku 2024 wyniosła 2010 zł i była wyższa o 14,5% w stosunku do roku poprzedniego, a przeciętna renta finansowana z Funduszu Emerytalno-Rentowego wyniosła 1868 zł i była wyższa o 14,9% w stosunku do roku ubiegłego.

Podsumowując, obserwujemy spadek liczby emerytów i rencistów oraz osób ubezpieczonych. Liczba osób ubezpieczonych przewyższa liczbę świadczeniobiorców o około 3,5%. Jeśli chodzi o pozostałe świadczenia, ich koszt wyniósł 2 394 869 tys. zł, w tym zasiłki pogrzebowe, zasiłki macierzyńskie, pozostałe świadczenia oraz świadczenia zbiegowe, i był wyższy od kosztów roku 2023 o 3,5%.

Ponadto Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego prowadziła ewidencję, naliczała, pobierała i przekazywała do Narodowego Funduszu Zdrowia składki na ubezpieczenie zdrowotne za rolników, ich małżonków, domowników oraz emerytów i rencistów, a także za pomocników rolnika. Koszty zrealizowano w kwocie 1 771 165 tys. zł. Realizacja planu przychodów i kosztów w roku 2024 Funduszu Administracyjnego przedstawia się następująco. Przychody Funduszu Administracyjnego w 2024 r. zostały zrealizowane w kwocie 1 000 050 146 tys. zł i wzrosły o 102 991 tys. zł w porównaniu do roku 2023 głównie z tytułu wyższego odpisu z Funduszu Emerytalno-Rentowego zrealizowanego w kwocie 872 891 tys. zł oraz odpisu z Funduszu Składowego zrealizowanego w kwocie 86 727 tys. zł.

Pozostałe przychody zostały zrealizowane w kwocie 90 528 tys. zł i stanowiły: refundację kosztów obsługi świadczeń zleconych do wypłaty, refundację przez ZUS kosztów obsługi tzw. świadczeń zbiegowych, refundację z tytułu zwrotu kosztów poboru i ewidencjonowania składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz odsetek od środków na rachunkach bankowych i odsetki uzyskane z lokowania wolnych środków Funduszu Administracyjnego w formie depozytu u ministra finansów.

W roku 2024 koszty zrealizowano w kwocie 1 119 421 tys. zł, które wzrosły w stosunku do roku 2023 o 130 344 tys. zł. Największy wpływ na wzrost miały koszty wynagrodzeń oraz pochodne od wynagrodzeń. Warto podkreślić, że koszty wynagrodzeń wyniosły ogółem 614 011 tys. zł, w tym wynagrodzeń osobowych pracowników kasy – 594 839 tys. zł, które wzrosły w porównaniu do roku 2023 o 20,4% wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym. Koszty zakupu usług wyniosły 244 364 tys. zł i wzrosły w stosunku do roku 2023 o 5,2%, w tym największe pozycje to: opłaty pocztowe i usługi bankowe w kwocie 93 619 tys. zł oraz zakup usług informatycznych w kwocie 89 934 tys. zł.

Realizacja planu przychodów i kosztów w roku 2024 Funduszu Prewencji i Rehabilitacji przedstawia się następująco. Przychody Funduszu Prewencji i Rehabilitacji zostały zrealizowane w kwocie 66 705 tys. zł i były wyższe o 8 123 tys. zł od przychodów z roku 2023. Natomiast koszty funduszu zostały zrealizowane w kwocie 65 503 tys. zł i były wyższe w stosunku do roku 2023 o 958 tys. zł. Zaplanowane na rok 2024 koszty funduszu zostały przeznaczone głównie

na zakup usług zdrowotnych. Są to turnusy rehabilitacyjne, koszty inwestycyjne na realizację zakupów inwestycyjnych w centrach rehabilitacji rolników KRUS oraz na działania prewencyjne na rzecz zapobiegania wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym rolników zgodnie z przepisami ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Koszty własne to głównie zakup usług zdrowotnych stanowiący największą pozycję – został on zrealizowany w kwocie 56 516 tys. zł i był niższy o 0,7% od roku 2023. W 2024 r. z rehabilitacji leczniczej za pośrednictwem jednostek organizacyjnych Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego skorzystało 12 164 rolników. Planowana liczba to 14 220 oraz 909 dzieci rolników. 800 osób uprawnionych do emerytury rolniczej zostało skierowanych na rehabilitację rolniczą, planowana liczba to 600. Niższe wykonanie wynika m.in. z konieczności podwyższenia stawki odpłatności za osobodzień ze względu na wzrost kosztów prowadzenia działalności przez centra rehabilitacji rolników KRUS oraz niedojechania przez rolników na turnusy rehabilitacyjne.

Ponadto pragnę podkreślić, że Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego realizowała dodatkowe zadania na podstawie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym oraz zawartych umów. Dokonała wypłaty świadczeń finansowych z Funduszu Solidarnościowego w łącznej kwocie 1 275 188 tys. zł z tytułu świadczeń uzupełniających dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji oraz rent socjalnych.

Szczegółowe informacje w zakresie wykonania planu rzeczowo-finansowego KRUS zawarte są w przekazanych Wysokiej Komisji materiałach. Dziękuję za uwagę.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Proszę o wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Najwyższej Izby Kontroli Rafał Ostrowski:

Dziękuję.

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, nazywam się Rafał Ostrowski, jestem dyrektorem Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Najwyższej Izbie Kontroli.

Zgodnie z założeniami kontroli wykonania budżetu państwa w 2024 r. kontrolą objęto realizację wydatków budżetowych w części 72 oraz wykonanie planów finansowych trzech państwowych funduszy celowych, których dysponentem był prezes KRUS, to jest Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Administracyjnego oraz Funduszu Prewencji i Rehabilitacji.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2024 r. w części 72. NIK oceniła pozytywnie wykonanie w 2024 r. również planów finansowych Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Administracyjnego oraz Funduszu Prewencji i Rehabilitacji. Zmian planów finansowych funduszy dokonywano zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, prawidłowo gospodarowano wolnymi środkami. Zrealizowane przychody funduszy umożliwiły realizację ich zadań. W KRUS prawidłowo sporządzono sprawozdanie budżetowe roczne i za IV kwartał 2024 r., a także z operacji finansowych za IV kwartał 2024 r. zarówno w zakresie budżetu państwa część 72, jak i kontrolowanych trzech państwowych funduszy celowych, których dysponentem jest prezes KRUS.

Znacznie skróciłem swoją wypowiedź z uwagi na to, że pan prezes przytoczył w dużej mierze większość najważniejszych danych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Bardzo dziękuję za taką zwięzłą wypowiedź.

Otwieram dyskusję. Proszę, pani poseł.

Poseł Lidia Czechak (PiS):

Ja mam pytanie, bo w protokole Najwyższej Izby Kontroli jest opisana tylko jedna nieprawidłowość. Powiem szczerze, że miałam z nią do czynienia, jeśli chodzi o rolników. Tam chodziło o te stawki, które państwo przyznawali, jeżeli chodzi o rehabilitację. Z czego wynikało to, że tak skakaliście z tymi stawkami? Na początku roku te stawki były nawet niższe niż w 2023 r., czym, nie ukrywam, rolnicy byli mocno zdziwieni. Później wiem, że w ciągu roku chyba dwukrotnie te stawki zmienialiście. Ale z czego to wynikało? NIK wam zarzucił, że nieadekwatnie zaplanowaliście liczbę rolników i z tego wynikało to skakanie z tymi stawkami dotyczącymi rehabilitacji rolników. Z czego wynikała ta nieprawidłowość?

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję za to pytanie.

Jeszcze przypominam, że zbierzemy wszystkie pytania i poprosimy łącznie o odpowiedź. Do pytania zgłaszał się też pan poseł Tomaszewski, proszę.

Poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowny panie prezesie, nawiązując do debaty budżetowej, ale także i informacji z wykonania budżetu, chciałbym zapytać, po pierwsze, o średnioroczne zatrudnienie w KRUS, po drugie, o wysokość wynagrodzenia w porównaniu do roku 2023. Czy zapowiadane regulacje w porozumieniu ze związkami zawodowymi miały miejsce, zwłaszcza jeśli chodzi o placówki terenowe KRUS? Bo związki zawodowe podnoszą kwestię dużego zróżnicowania wynagrodzenia pomiędzy placówkami terenowymi oraz centralą KRUS.

Po drugie, tak jak pan wspomniał, również jeśli chodzi o rehabilitację leczniczą, ponad 2 tys. mniej skierowanych rolników, a jeśli chodzi o dzieci, to ponad 200. To prawda, że z kolei ponad 200 rolników więcej było skierowanych na rehabilitację leczniczą.

I trzecie pytanie dotyczy inwestycji. W informacji jest mowa o tym, że nie podjęto inwestycji związanej z budową nowej placówki terenowej w Słupcy, jest tam uzasadnienie dlaczego. W związku z powyższym chciałbym zapytać, czy ta sprawa została już wyjaśniona i czy ta inwestycja w bieżącym roku jest lub będzie kontynuowana? Dziękuję uprzejmie.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję.

Czy są jeszcze jakieś pytania z sali? Nie widzę. W takim razie proszę pana prezesa o odpowiedź.

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Dariusz Rohde:

Jeżeli chodzi o stawkę za osobodobę, to może pani dyrektor Agnieszka Myśliwiec przedstawi tę kwestię. Ewentualnie ja dopowiem.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Oczywiście, proszę.

Główny księgowy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Agnieszka Myśliwiec:

Dzień dobry.

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo posłowie, otóż plan na rok 2024 Funduszu Prewencji i Rehabilitacji zakładał skierowanie na rehabilitację leczniczą rolników w liczbie 14 220 rolników po stawce odpowiednio za schorzenia ruchu 150 zł – taki był plan, po czym schorzenia kardiologiczne oraz po przebytej chorobie COVID-19 – 160 zł. I to było spowodowane przyznaniem limitu środków budżetowych na rok 2024 do wysokości przyznanej w piśmie limitowym ministra finansów. Natomiast w trakcie roku budżetowego w miarę możliwości zmienialiśmy liczbę skierowań na rehabilitację, żeby podnieść stawkę za osobodzień i było tych aneksów około sześciu w roku 2024. Dziękuję.

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Dariusz Rohde:

Jeżeli chodzi o wynagrodzenia średnioroczne, to zatrudnionych jest 6200 pracowników. I teraz tak: minimalne wynagrodzenie w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, czyli kwotę 4666 zł, ma 109 pracowników. Średnioroczne wynagrodzenie wynosi 6800 zł. To jest średnioroczne wynagrodzenie z 13. pensją. I ono odbiega, tak jak co roku wspominamy, w granicach od 20% do 50% w zależności od instytucji – ZUS, ARiMR, KOWR itd. My cały czas zabiegamy o to, żebyśmy mogli bardziej godnie wynagradzać naszych pracowników, ale po prostu nie mamy siły przebicia, jeżeli o to chodzi.

Co do rozbieżności centrala–oddziały. Przystąpiliśmy do analizy, w sumie po 35 latach, dowartościowania stanowisk pracy. Wyloniliśmy firmę, która po prostu zwartościuje nam różne stanowiska, opisie i będziemy pracowali nad zmianą tabel wynagrodzenia. Ale bez pozabudżetowej podwyżki wynagrodzeń nie jesteśmy w stanie w ramach tego budżetu, który mamy, zmienić tych proporcji. Bo podwyżki budżetowe są procentowe i zawsze musimy zastosować mnożnik od wynagrodzenia i nie jesteśmy w stanie tego zrobić. Więc jakaś jednorazowa podwyżka rzędu 20% pozwoliłaby przeszerzować i zmienić podejście w skali kraju.

Jeżeli chodzi o liczbę ubezpieczonych świadczeniobiorców, też należałoby przeorganizować KRUS w jakiś sposób płynny, ewolucyjny. I nad tym także będziemy pracowali bez uszczerbku dla kadry pracowniczej oczywiście. Jeżeli chodzi o Słupcę, to inwestycja jest realizowana.

Główny księgowy KRUS Agnieszka Myśliwiec:

Szanowni państwo, jeśli chodzi o placówkę terenową w Słupcy, oddział regionalny w Poznaniu, na rok 2024 zostało zaplanowane 1 238 000 zł. Z uwagi na procedury przetargowe realizacja inwestycji została przełożona na rok kolejny, czyli rok 2026. Dziękuję. Lata 2025–2026, tak mamy w informacji.

Posel Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Upierajma prośba o pisemną odpowiedź w sprawie tej inwestycji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję.

Zamykam dyskusję.

Czy jest sprzeciw wobec pozytywnej opinii Komisji co do wykonania budżetu za rok 2024 w części budżetowej 73? Sprzeciwu nie widzę, nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja wyraziła pozytywną opinię. Szanowni państwo, stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała wykonanie budżetu za rok 2024 w części budżetowej 72.

Przechodzimy teraz do kolejnej części budżetowej 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W tym miejscu serdecznie witam pana Pawła Jaroszkę, członka zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wraz ze współpracownikami. Proszę o zreferowanie wykonania tej części budżetu. Proszę.

Członek zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Paweł Jaroszek:

Bardzo dziękuję.

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, jeżeli chodzi o część 73 budżetu państwa – ZUS zacznę od dochodów. W tej części w roku 2024 wyniosły one 246 000 tys. zł i były o 8,7% niższe niż rok wcześniej. Na te dochody złożyły się głównie zwroty środków wycofanych z otwartych funduszy emerytalnych w kwocie 140 000 tys. zł oraz środki uzyskane w wyniku likwidacji Funduszu Alimentacyjnego w kwocie 81 000 tys. zł. Jeżeli chodzi o wydatki budżetu w części 70, to wyniosły one bardzo dużą kwotę, bo 171 265 000 tys. zł i były wyższe od poniesionych w roku 2023 o niemal 66 000 000 tys. zł.

I teraz to, co składało się na te wydatki przede wszystkim w dziale 753 – Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne. Wydatki budżetu państwa wyniosły 97 060 000 tys. zł, w tym najwyższa pozycja to dotacja dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na kwotę 64 702 000 tys. zł, dotacja do Funduszu Emerytur Pomostowych – 1 999 000 tys. zł. Natomiast same świadczenia finansowane z budżetu państwa zlecone do wypłaty Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych to kwota 30 359 000 tys. zł.

Jeżeli chodzi o wydatki w dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, to wydatki wyniosły tu 148 000 tys. zł i były to głównie wypłaty z tytułu świadczeń interwencyjnych na wsparcie dalszego prowadzenia działalności gospodarczej w związku z usuwaniem skutków powodzi, która miała miejsce we wrześniu 2024 r. Jest to całkiem nowe zadanie, które zostało przyjęte albo trafiło do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych decyzją Wysokiego Sejmiku.

Jeżeli chodzi o wydatki w dziale 855 – Rodzina, to wyniosły one w roku ubiegłym 74 057 000 tys. zł i były wyższe o 55,1% od wydatków poniesionych w roku 2023. Tu warto podkreślić, że tak znaczny wzrost tych wydatków wynika głównie z podniesienia od 1 stycznia ubiegłego roku kwoty świadczenia wychowawczego z 500 zł do 800 zł miesięcznie. Wydatki w dziale 855 objęły: wydatki na świadczenia wychowawcze „Rodzina 800 plus” w kwocie 63 927 000 tys. zł, wydatki na świadczenia z programu „Dobry start”, czyli popularne „300 plus” w kwocie 1 367 000 tys. zł, składki na ubezpieczenia społeczne opłacone za osoby przebywające na urlopach wychowawczych, osoby pobierające zasiłek macierzyński, nianie oraz osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem w łącznej kwocie 4 013 000 tys. zł, składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacone za osoby przebywające na urlopach wychowawczych, nianie oraz osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem w łącznej kwocie 66 000 tys. zł, dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku w kwocie 120 000 tys. zł, wypłaty rodzinnego kapitału opiekuńczego, czyli tzw. RKO, w kwocie 1 825 000 tys. zł i wydatki na świadczenia wspierające w kwocie 2 740 000 tys. zł.

Teraz przejdę do omawiania poszczególnych funduszy, których dysponentem jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Zacznę od największego funduszu, czyli Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Jeśli chodzi o przychody, to w roku ubiegłym, czyli 2024 r., przychody FUS

według przepisów wyniosły 425 000 000 tys. zł i były o 16% wyższe od przychodów osiągniętych rok wcześniej. Główną pozycję przychodów stanowiły składki na ubezpieczenia społeczne, które wyniosły 345 937 000 tys. zł. I tu odnotowaliśmy wzrost w stosunku do 2023 r. o 14,3%. Natomiast jeżeli chodzi już o sam wpływ składek, czyli w kolokwialnym cashu, to wyniósł on 346 135 000 tys. zł i był o ponad 15% wyższy niż rok wcześniej.

Jeżeli chodzi o dotację, którą już omawiałem w wydatkach budżetu, to wyniosła ona, tak jak wspominałem, 64 702 000 tys. zł i była wyższa o 13 050 000 tys. zł od dotacji otrzymanej w roku 2023. Natomiast, co warto podkreślić, jednocześnie była mniejsza o 8 000 000 tys. zł od pierwotnie zakładanej w planie finansowym na rok ubiegły. Jeżeli chodzi o wpłaty z OFE, czyli tzw. suwak, to w roku 2024 do FUS przekazano środki zgromadzone na rachunkach członków OFE w związku z osiągnięciem wieku niższego o 10 lat od ustawowego wieku emerytalnego w kwocie 9 706 000 tys. zł. Warto podkreślić, że była to kwota wyższa w stosunku do roku poprzedniego o 27%. I tak jak przy wszystkich operacjach, które wiążą Zakład Ubezpieczeń Społecznych z otwartymi funduszami OFE... Czyli w momencie, kiedy pobieramy środki, to bardzo silnie oddziałuje koniunktura na giełdzie papierów wartościowych. Ponieważ w zeszłym roku była bardzo dobra, wpływy były o 27% wyższe niż w roku 2023.

Jeżeli chodzi o pozostałe przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, to wyniosły one według przepisów 4 623 000 tys. zł i zostały one na nie głównie wpłacone przez płatników odsetki za zwłokę w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne. I teraz koszty, czyli w głównej mierze to, co trafia do naszych klientów, do naszych świadczeniobiorców. Jeżeli chodzi o koszty Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w roku 2024, to wyniosły one 418 056 000 tys. zł i były wyższe o 52 751 000 tys. zł w stosunku do roku poprzedniego. Jeżeli chodzi o emerytury i renty – to jest główny strumień wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – to wydatki na te świadczenia wyniosły w ubiegłym roku 369 033 000 tys. zł.

Warto podkreślić, że przeciętna miesięczna wypłata świadczenia emerytalno-rentowego w ubiegłym roku wyniosła 3681,13 zł i była wyższa o ponad 14% w stosunku do roku 2023. Przeciętna miesięczna liczba osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe ukształtowała się na poziomie 8 338 000, co oznacza, że liczba wypłacanych emerytur i rent wzrosła w ujęciu rocznym o 106 tys. zł. I wynika to z rosnącej liczby emerytów.

Jeśli chodzi o pozostałe świadczenia, to koszty pozostałych świadczeń w roku 2024 wyniosły 37 161 000 tys. zł i wzrosły rok do roku o 14,2%. Niemal połowę tej kategorii wydatków stanowiły wydatki na zasiłki chorobowe, które wyniosły prawie 18 300 000 tys. zł. Tutaj kwota wzrosła w stosunku do roku 2023 o 16,5%. Wydatki na zasiłki macierzyńskie ukształtowały się na poziomie 10 282 000 tys. zł, co oznacza wzrost w stosunku do roku 2023 o 7,8%. Jeżeli chodzi o odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, to w roku 2024 wyniósł 5 823 000 tys. zł, co oznacza wzrost o 12,6% w stosunku do roku 2023.

Jeżeli chodzi o część składki odprowadzonej do Funduszu Rezerwy Demograficznej, to w roku 2024 kwota ta wyniosła 3 932 000 tys. zł. Jeżeli chodzi o stan funduszu na koniec roku 2024, to wyniósł 17 115 000 tys. zł.

Kolejnym funduszem, którego dysponentem jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych, jest Fundusz Emerytur Pomostowych. Przychody funduszu w roku 2024 wyniosły 2 510 000 tys. zł i już od wielu lat – to należy podkreślić – głównym źródłem przychodów Funduszu Emerytur Pomostowych jest dotacja z budżetu państwa, która w ubiegłym roku wyniosła 1 999 000 tys. zł. Składki na FEP wyniosły 490 000 tys. zł i wzrosły rok do roku o 14,7%. Natomiast jeżeli chodzi o stronę wydatkową funduszu, to koszty funduszu w roku 2024 wyniosły 2 554 000 tys. zł. Główną pozycją były oczywiście emerytury pomostowe, które wyniosły 2 549 000 tys. zł. Należy podkreślić, że przeciętna liczba świadczeniobiorców ukształtowała się na poziomie niespełna 41 tys. osób, dokładnie 40,9 tys. osób, a przeciętna wysokość wypłacanego świadczenia to 5192,86 zł. Jeśli chodzi o stan funduszu na koniec roku, to wyniósł on 138 000 tys. zł.

I kolejny element w dziale Zakład Ubezpieczeń Społecznych – państwowa jednostka organizacyjna to przychody. Otóż przychody Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w roku 2024 ogółem wyniosły 7 740 000 tys. zł i były wyższe od planu o trochę ponad 118 000 tys. zł, to jest ok. 1,5%. Jeżeli chodzi o główne źródło przychodów ZUS, to główne źródło oczywiście stanowił odpis Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na działalność ZUS, to jest ponad 75% przychodów zakładu. I tak już wspominałem przy omawianiu Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wyniósł on w ubiegłym roku 5 823 000 tys. zł. Jeżeli chodzi o odpis na działalność ZUS z FEP, to wyniósł on 4919 tys. zł i w relacji do roku 2023 był wyższy o 100 tys. zł.

Jeżeli chodzi o drugą co do wielkości pozycję przychodów ZUS w roku 2024, to były przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi zadań zleconych ZUS do realizacji, które wyniosły 763 368 tys. zł. Tu mamy wzrost w stosunku do roku 2023 o ponad 77 000 tys. zł. Jeżeli chodzi o dominujący wpływ na wzrost przychodów w tej grupie, to stanowiły go przychody z tytułu obsługi pozostałych zadań – wzrost o 11,6%, to jest 58 052 tys. zł. Przede wszystkim przychody z tytułu wypłaty nowego rodzaju świadczenia, to jest świadczenia wspierającego dla osób z niepełnosprawnością. Pozostałą część przychodów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych stanowiły pozostałe przychody operacyjne – ponad 629 000 tys. zł, przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych – 447 884 tys. zł oraz przychody finansowe na poziomie nieco ponad 71 000 tys. zł.

Jeżeli chodzi o koszty Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, to w roku ubiegłym łączne koszty działalności bieżącej ZUS z amortyzacją według stawek wyniosły 7 783 000 tys. zł. Mamy wzrost rok do roku o 962 030 tys. zł, to jest o 14,1%. Największy wpływ na ten wzrost miały koszty wzrostu wynagrodzeń oraz pochodnych od tych wynagrodzeń. Idąc konsekwentnie, wspomnę, że koszty wynagrodzeń w roku 2024 wyniosły ogółem 4 898 000 tys. zł, w tym wynagrodzenia osobowe – 4 873 000 tys. zł. Mamy wzrost w stosunku do roku 2023 o 605 992 tys. zł, to jest o 14,2%. Jeżeli chodzi o koszty usług obcych, to wyniosły one 1 160 000 tys. zł i wzrosły w stosunku do roku 2023 o niespełna 127 000 tys. zł. Jeżeli chodzi o dominujące pozycje w kosztach usług obcych, to były to usługi pocztowe i bankowe poniesione w wysokości 422 277 tys. zł, pozostałe usługi obce w wysokości 374 231 tys. zł oraz koszty związane z przetwarzaniem danych w wysokości ponad 346 000 tys. zł. Jeżeli chodzi o trzecią co do wielkości grupę kosztów, to są to oczywiście koszty na ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, które wyniosły ogółem 1 032 000 tys. zł. Mamy tutaj wzrost w stosunku do roku poprzedniego bardzo podobny do wzrostu wynagrodzeń, to jest o 14,9%, czyli 134 000 tys. zł.

Jeżeli chodzi o wydatki inwestycyjne Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w roku ubiegłym, to wykonanie planu wyniosło 608 134 tys. zł i w porównaniu do roku 2023 wydatki inwestycyjne wzrosły o ponad 70 000 tys. zł. W głównej mierze były to wydatki na zadania inwestycyjne związane z informatyzacją, gdzie ponieśliśmy nakłady w wysokości 459 080 tys. zł. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Proszę przedstawiciela lub przedstawicielkę Najwyższej Izby Kontroli o wystąpienie w sprawie tej części budżetowej. Proszę.

Pełniący obowiązki dyrektor departamentu NIK Konrad Kostępski:

Pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa w części 70 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz planów finansowych Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Emerytur Pomostowych, a także Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jako państwowej osoby prawnej. NIK pozytywnie zaopiniowała zarówno sprawozdania sporządzone przez dysponenta części 73, jak i z realizacji planu finansowego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Emerytur Pomostowych i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – państwowej osoby prawnej.

W przypadku Funduszu Emerytur Pomostowych, chyba mogę powtórzyć za panem prezesem NIK, który zwracał uwagę – analogicznie jak w latach poprzednich – na nieuzyskanie wystarczających przychodów ze składek na pokrycie bieżących wydatków. Wpływy ze składek pokrywały jedynie 19,2% wypłat emerytur pomostowych, natomiast pozostała kwota została sfinansowana z dotacji budżetu państwa, która w 2024 r. wyniosła prawie 2 000 000 tys. zł. Dotacja była wyższa o 8,5% w stosunku do 2023 r. i stanowiła prawie 80% przychodów Funduszu Emerytur Pomostowych. Dziękuję państwu.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Proszę, pani poseł Lidia Czechak.

Poseł Lidia Czechak (PiS):

Akurat pytanie to pana z NIK. W uwagach i wnioskach jest wpisane, że w toku kontroli stwierdzono nieusuwalny charakter nieprawidłowości. Ja znalazłam tylko jedną taką nieprawidłowość. Chodziło o realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Państwo tłumaczy się, że zamieścili chyba z opóźnieniem jedno ogłoszenie. Ale nie wiem, czy to jest spójne

z tą jedną nieprawidłowością, czy jeszcze gdzieś indziej chodzi o ten nieusuwalny charakter stwierdzonej w toku kontroli nieprawidłowości.

Pełniący obowiązki dyrektor departamentu NIK Konrad Kostępski:

Pani poseł, tak, chodzi o tę nieprawidłowość. A jej nieusuwalność polega na tym, że nie możemy niestety przenieść się w czasie. Dziękuję serdecznie.

Poseł Lidia Czechak (PiS):

No tak. Dobrze, dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję za pytanie i tę zwięzłą, szybką odpowiedź.

Czy są jeszcze jakieś pytania ze strony państwa posłów, posłanek? Nie ma, nie widzę. W takim razie zamykam dyskusję. Dziękuję bardzo przedstawicielom Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Przechodzimy do ostatniej w naszym porządku posiedzenia części budżetowej.

Przepraszam, zanim przejdę do następnego punktu jeszcze tylko pytanie, czy jest sprzeciw wobec pozytywnej opinii Komisji co do wykonania budżetu za rok 2024 w części budżetowej 73? Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała wykonanie budżetu za rok 2024 w części 73.

I teraz przechodzimy już, jak wspomniałam, do ostatniej części budżetowej przewidzianej na dzisiejszym posiedzeniu Komisji, czyli do państwowego funduszu celowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W tym miejscu serdecznie witam prezes PFRON panią Małgorzatę Lorek wraz z panią dyrektor Małgorzatą Krawiecką. Proszę o zreferowanie wykonania tej części budżetu. Oddaję głos, proszę.

Prezes zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Małgorzata Lorek:

Dzień dobry.

Szanowna pani przewodnicząca, szanowna pani minister, Wysoka Komisjo, przedstawię pokrótce informację dotyczącą sprawozdania zarządu PFRON z realizacji planu rzeczowo-finansowego z działalności Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2024 r.

Przychody zostały zrealizowane na łączną kwotę 9 137 000 tys. zł i stanowiły 105% planu na rok 2024, z czego w głównej mierze przychody dotyczyły deklarowanych wpłat zakładów pracy na PFRON w wysokości ponad 7 500 000 tys. zł, przy czym plan wynosił 7 100 000 tys. zł. Dotacje z budżetu państwa to kwota 1 098 622 810,64 zł, z czego dotacje dotyczyły trzech tytułów. Pierwszy dotyczył dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, czyli art. 26a ustawy o rehabilitacji w kwocie 1 046 433 667 zł. Drugi tytuł w kwocie 20 892 991 zł dotyczył zrekompensowania gminom 50% utraconych dochodów z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej z podatku od nieruchomości, podatku leśnego, podatku rolnego oraz podatku od czynności cywilnoprawnych, czyli art. 47 ust 2 ustawy o rehabilitacji.

Ostatni tytuł z dotacji to środki dla dysponentów Zakładowego Funduszu Aktywności albo Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w kwocie 25 718 329 zł. Następnie w pozycji przychodowej są środki na dotacje celowe na finansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej, z czego środki bieżące wyniosły 5 481 856 zł, majątkowe – 95 965 zł, środki otrzymane z Unii Europejskiej – 39 282 889 zł. I pozostałe przychody, które zrealizowane zostały na kwotę 478 173 423,15 zł. Tak prezentuje się część przychodowa.

Natomiast wydatki zostały zrealizowane w kwocie 8 634 681 015 zł przy założonym planie 9 801 965 tys. zł. W ramach tych kwot wydatków na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, czyli art. 26a ustawy o rehabilitacji, została wydatkowana kwota 3 488 112 226 zł, z czego na rynek otwarty około 2 001 300 tys. zł – zakłady pracy chronionej. Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne, czyli art. 25a ustawy o rehabilitacji – na ten cel została wydatkowana kwota w wysokości 166 953 435 zł, na realizację działań wyrównujących różnicę między regionami – 108 570 154 zł, przelewy redystrybucyjne, czyli wydatki na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej, społecznej oraz osób niepełnosprawnych przewidziane do realizacji przez samorządy terytorialne wraz z kosztami obsługi realizacji zadań – 2 384 849 310 zł, to jest 99,37% planu przewidzianego na rok 2024.

Kolejny rodzaj dodatku to realizacja zadań przez samorządy wojewódzkie wraz z kosztami obsługi – 486 827 452 zł. Na realizację zadań przez samorządy powiatowe wraz z kosztami

obsługi – 1 898 021 857 zł, na zadania zlecane zgodnie z art. 36 ustawy o rehabilitacji – 923 508 353 zł. Wypłata środków PFRON dla dysponenta Zakładowego Funduszu Aktywności albo Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – 25 718 329 zł. Na realizację programów zatwierdzonych przez radę nadzorczą służących rehabilitacji społecznej, zawodowej, czyli art 47 ust. 1 pkt 4 ustawy o rehabilitacji – 992 007 690 zł, zrekompensowanie gminom dochodów utraconych z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych, czyli art. 47 ust. 2 ustawy o rehabilitacji – 41 785 982 zł, co stanowiło 90% planu na rok 2024.

Ponadto wydatki bieżące, inwestycyjne i własne zrealizowane w kwocie ogółem 486 373 203 zł to jest 74% planu, w tym 227 176 097 zł wyniosła amortyzacja majątku trwałego. Wydatki i bieżące koszty działalności funduszu – 234 000 tys. zł środków zaplanowanych. To koszty związane z odpisami aktualizacyjnymi, wartości należności z tytułu należności wpłat pracodawców na PFRON, udzielone pożyczki, zarachowane odsetki od pożyczek i pozostałe należności. Kwota 24 258 938 zł to wydatki inwestycyjne.

Szanowni państwo, stan funduszu na dzień 31 grudnia wyniósł 4 332 434 115,77 zł, w tym stan środków pieniężnych – 4 296 912 479,22 zł. Dziękuję za możliwość zaprezentowania sprawozdania.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję bardzo, pani prezes.

Oddaję głos przedstawicielowi Najwyższej Izby Kontroli. Proszę.

Pełniący obowiązki dyrektor departamentu NIK Konrad Kostępski:

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2024 r. Kontrola przychodów wykazała, że występują problemy w dochodzeniu należności. W przypadku jednego podmiotu PFRON wezwał go do złożenia zaległych deklaracji po upływie od 4 do 11 miesięcy od dnia wymagalności deklaracji. Natomiast kontrola kosztów wykazała, że były one ponoszone zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych oraz służyły realizacji zadań PFRON wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Fundusz prawidłowo udzielał zamówień publicznych oraz gospodarował wolnymi środkami. W toku kontroli stwierdzono m.in., że fundusz nie dochował terminu zwrotu środków z dotacji w wysokości 167,2 tys. zł, stanowiących dochody budżetu państwa, co stanowiło naruszenie przepisów rozporządzenia ministra finansów w sprawie szczegółowego sposobu wykonania budżetu państwa. Okres pomiędzy zwrotem środków przez podmioty do PFRON a dokonaniem zwrotu przez PFRON do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wynosił od 9 do 93 dni.

Najwyższa Izba Kontroli zaopiniowała pozytywnie roczne sprawozdania za 2024 r. z wykonania planu finansowego funduszu, wszystkie sprawozdania sporządzono terminowo, a także na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Dziękuję państwu.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Czy są pytania? Pani poseł Lidia Czechak.

Poseł Lidia Czechak (PiS):

Ja mam tylko pytanie o to nieterminowe dokonanie zwrotu środków. Sprawdziłam, że na 22 badane przypadki w aż 20 przypadkach, niestety, państwo nie dochowali tych terminów. Widziałam tłumaczenia, że to są sprawy organizacyjne. Czy one już zostały w jakiś sposób naprawione, żeby nie było tak dużych różnic? Bo różnice sięgały nawet 93 dni, jeżeli chodzi o zwroty.

Prezes zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Małgorzata Lorek:

Szanowni państwo, dziękuję za pytanie. To był temat przez 30 lat właściwie nienadzorowany w funduszu, dotyczy to zwrotu środków dokonywanych przez gminę. Wszystkie zwroty w tym

roku są w tym siedmiodniowym terminie zachowane. Właściwie niezwłocznie są dokonywane, ale na pewno nie przekraczają siedmiodniowego terminu.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję bardzo za pytanie i odpowiedź.

Czy są jeszcze jakieś pytania? Jeśli nie ma, zamykam dyskusję. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnej opinii Komisji w sprawie wykonania planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych? Sprzeciwu nie widzę, nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała wykonanie w roku 2024 planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Na tym wyczerpaliśmy wszystkie części budżetowe, które mieliśmy do rozpatrzenia na dzisiejszym posiedzeniu.

Pozostał nam jedynie wybór posła/posłanki, sprawozdawcy/sprawozdawczynie. Proponuję, żeby to była pani przewodnicząca Joanna Frydrych, która poza tym, że jest członkinią naszej Komisji, jest członkinią Komisji Finansów Publicznych. To nam, że tak powiem, sprawę ułatwi. Jeżeli nie ma sprzeciwu, stwierdzam, że Komisja dokonała wyboru posła sprawozdawcy. Jest nim pani poseł Joanna Frydrych.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzisiejszego posiedzenia Komisji. Bardzo serdecznie dziękuję wszystkim państwu za udział, w szczególności dziękuję państwu z Najwyższej Izby Kontroli oraz paniom z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za to, że wytrwali z nami do końca na posiedzeniu. Oczywiście dziękuję państwu – panom i paniom posłom, sekretariatowi Komisji.

Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję.